

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Fakulta tělesné kultury

PROBLEMATIKA AUTONOMIE
SPORTOVNÍCH ORGANIZACÍ

na příkladu sporu Českého svazu tělesně
postižených sportovců s Českým paralympijským
výborem

Diplomová práce
(bakalářská)

Autor: Bc. Petra Hrabinová, Management sportu a trenérství, bakalářské
studium, kombinovaná forma

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Kubíček

Rok odevzdání práce: 2013

Olomouc 2013

Jméno a příjmení autora: Bc. Petra Hrabinová

Název bakalářské práce: Problematika autonomie sportovních organizací na příkladu sporu Českého svazu tělesně postižených sportovců s Českým paralympijským výborem

Pracoviště: Katedra společenských věd v kinantropologii

Vedoucí bakalářské práce: Mgr. Jiří Kubíček

Rok obhajoby bakalářské práce: 2013

Abstrakt

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku autonomie sportovních organizací, na náročnost hledání správné míry jejich nezávislosti a dokumentuje ji na sporu dvou občanských sdružení. Závěry vychází z judikatury, osobní komunikace i oficiálních dokumentů vztahující se ke kauze. V tomto případě se strany nepokusily rozepří nejprve vyřešit interní cestou, obrátily se na soud velmi záhy, což rozhodování a celý průběh ztížilo.

Klíčová slova: Sport, handicapování, soud, občanské sdružení, členství, financování.

Souhlasím s půjčováním diplomové práce v rámci knihovnických služeb.

Author's full name: Bc. Petra Hrabínová

Title of the master's thesis: The Sports Organizations Autonomy Issues as Documented by the Case in the Dispute of the Czech Sports Organizations for Physically Disabled with the Czech Paralympic Committee

Department: Department of Social Sciences in Kinanthropology

Supervisor: Mgr. Jiří Kubiček

The year of presentation: 2013

Abstract

The thesis focuses on the issue of autonomy of sports organizations, the difficulty of finding the right degree of independence and documented it by the case in the dispute of two civic associations. Conclusions are based on case law, personal communication and official documents related to the conflict. In this case, the parties haven't attempted to solve the dispute as internal issue first; they turned to the court very soon. Then making the decisions was tricky and the whole process was more difficult.

Keywords: Sport, handicapped, court, civic association, membership, funding.

I agree the thesis paper to be lent within the library service.

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně pod vedením Mgr. Jiřího Kubíčka, uvedla všechny použité literární a odborné zdroje a dodržovala zásady vědecké etiky.

V Olomouci dne 27.6. 2013

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Jiřímu Kubíčkoví za odborné vedení, nápomoc, trpělivost a ochotu. Děkuji také všem, kteří přispěli k tomu, že jsem bakalářskou práci napsala a odevzdala.

OBSAH

1. ÚVOD	7
2. PŘEHLED POZNATKŮ	9
2.1. Sport	9
2.1.1. Definice sportu	9
2.1.2. Funkce sportu	9
2.1.3. Autonomie sportu	11
2.1.4. Sportovní pravidla	13
2.1.5. Dělení sportu	13
2.1.6. Organizovaný sport a členství	15
2.2. Sport handicapovaných	16
2.2.1. Organizace sportu handicapovaných	17
2.2.1.1. Mezinárodní paralympijský výbor	17
2.2.1.2. Členské mezinárodní sportovní federace Mezinárodního paralympijského výboru	18
2.2.1.3. Mezinárodní deaflympijský výbor	19
2.2.1.4. Český paralympijský výbor	20
2.2.1.5. Členské svazy Českého paralympijského výboru	21
2.2.1.6. Další organizace v ČR	23
2.2.2. Občanské sdružení	23
3. CÍLE A ÚKOLY BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	25
4. METODIKA	26
5. SYNTÉZA POZNATKŮ A VÝSLEDKY	27
5.1. Vznik sporu ČSTPS s ČPV	28
5.1.1. Situace před sporem	28
5.1.2. Důvody počátku sporu	28
5.2. Spor o členství a souvislosti	31
5.2.1. Události roku 2005	31
5.2.2. Události roku 2006	32
5.2.3. Události roku 2007	33
5.2.4. Události roku 2009	34
5.2.5. Události roku 2010	35
5.3. Spor o členské poplatky	36

5.4.	Suspendace členství ČPV v IPC	36
5.4.1.	Otevřený dopis sportovců ČATHS	37
5.4.2.	Memorandum o porozumění	38
5.4.3.	Zrušení suspendace	38
5.5.	Další kauzy sporu	39
5.5.1.	Kauza 911	39
5.5.2.	Petice za rovné příležitosti všech handicapovaných sportovců	40
5.5.3.	Role IWAS ve sporu	40
6.	ZÁVĚR	42
3.	SOUHRN	45
8.	SEZNAM ZKRATEK	47
9.	REFERENČNÍ SEZNAM	49

1. ÚVOD

Sport má v lidské společnosti výsadní postavení, je masově oblíben, přináší radost, zdraví, sebevědomí, peníze a má do jisté míry zaručenou nezávislost na státních orgánech, která je velkým lákadlem, rozhodování o ní je ale nejednoznačné a může mít dalekosáhlé důsledky.

Člověk sportoval od nepaměti. Již například v antickém Řecku a Římě sportovali vojáci a otroci, aby byli více boje schopní. Pravděpodobně k tomu ale byli nuceni, nesportovali k vlastnímu potěšení. Od té doby se mnohé změnilo a v dnešní době se sportuje především pro radost. Se sportem začínají už malé děti, nejčastěji kopáním do balonu s tátou na zahradě. Pokračují volnočasovými kroužky, kde cílem je spíše děti zabavit, než je trénovat. Ve škole je s největší pravděpodobností čekají dvě hodiny tělocviku týdně.

Dále už je to o osobním založení člověka, většina asi sportuje jen příležitostně, když se chce pobavit s kamarády. Někteří sportují pravidelně a to pro udržení štíhlé postavy a fyzické kondice, další pro dobrý pocit z vyplavených endorfinů a z toho, že se můžou pochlubit, že „už zvedli tu třicetikilovou činku“. Výkonnostnímu nebo vrcholovému sportu, tedy sportu se systematickou přípravou pravděpodobně již od dětství a pravidelnou účastí na závodech rozličné úrovně, se věnuje menšina, která ale fyzické aktivitě ve svém životě klade velký význam.

Ač to málo koho hned napadne, postižení lidé také sportují a to z úplně stejných důvodů jako zdraví. Dalo by se říci, že ze všech zmíněných důvodů najednou. Kvůli tomu, že sport je společenská aktivita, že jsou v kolektivu. Aby měli dost síly naložení vozíku do auta, aby jim neochabovaly svaly, které nemohou tak aktivně používat. Pro uspokojující pocit, že i když kvůli postižení nemohou například skákat, mohou plavat a mohou být i lepší než mnoho zdravých lidí.

Ještě hůře představitelný než vrcholový sport handicapovaných je pro širokou veřejnost fakt, že sportovci s postižením se musí potýkat se stejnými problematickými jevy, které se ve sportu vyskytují, třeba doping, přestupy mezi kluby, nespokojenost s rozhodčími, sporná pravidla sportovních organizací nebo korupce, jako sportovci zdraví. A přesto se v České republice (ČR) léta táhne spor o organizační uspořádání sportovních

svazů v Českém paralympijském výboru (ČPV), který ovlivnil stovky sportovců a mnoho funkcionářů!

Jedním z problémů, se kterými se oblast sportu potýká, je těžko definovatelná hranice autonomie sportovních organizací. Podobně jako je církev odloučena od státu, i sport má zákony České republiky zaručeno, že se stát a jeho vnitřními záležitostmi zabývá jen za určitých okolností. Určit ale, co už je v kompetenci státu respektive soudů, nebo zda si to ještě mají spolky vyřešit mezi sebou interně, je obtížné.

Cílem mé bakalářské práce je zmapovat dosavadní vývoj sporu, který spolu vedou dvě občanská sdružení Český svaz tělesně postižených sportovců (ČSTPS) a Český paralympijský výbor (ČPV), a ukázat, jak může být komplikované rozhodování o míře jejich autonomie.

Pro toto téma jsem se rozhodla z toho důvodu, že i já jsem byla aktivním sportovcem, patřila jsem do ČSTPS a jeho spor významnou měrou zapříčinil ukončení mé sportovní kariéry. Současná situace paralympijského sportu v ČR a její vývoj je nepřehledný nejen pro mě, pro mé bývalé kolegy, pro mezinárodní organizace, které se tímto zabývají, ale i pro širokou veřejnost. Navíc svým rozměrem je tato kauza ojedinělá, protože žádná jiná země světa nebyla dočasně vyloučena z Mezinárodního paralympijského výboru (IPC) z důvodu občanskoprávního sporu ve své zemi.

Ačkoliv již byl ve svém průběhu spor několikrát shrnut a popsán, nenalezneme, kromě odborného přehledu dotčené judikatury určeného hlavně právnické obci, článků v nejrůznějších médiích, které jsou sice srozumitelnější, ale očekávají jistou čtenářovu znalost principů sportovní organizace a podoby sportu handicapovaných, nebo shrnutí zveřejněného na webových stránkách ČSTPS, tedy shrnutí subjektivního, celkový a srozumitelný výklad situace. O něj bych se chtěla pokusit a přiblížit tak tuto problematiku především laické veřejnosti.

2. PŘEHLED POZNATKŮ

2.1. Sport

Pro začátek je žádoucí vysvětlit, co se rozumí pod pojmem sport, jak se odlišuje od jiných aktivit, jaký je jeho význam pro člověka, čím se řídí, jak ho rozdělujeme a jak je organizován.

2.1.1. Definice sportu

Sport je pojem pro pohybovou aktivitu člověka, ale přesná mezinárodně platná definice, která by určila co ještě je a co už není sport, neexistuje. Nicméně tři definice uvedu:

Zákon č. 115/2001 Sb. o podpoře sportu (2001, §2 odst. 1) říká, že „pojem sport představuje všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní.“

Rada Evropy se ke sportu vyjádřila následovně: „Sportem se rozumí všechny formy tělesné činnosti, které, ať již prostřednictvím účasti či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních“ (*Evropská charta sportu, 1992, čl. 2 odst. a*).

Vzhledem k tématu této práce je nejvíce odpovídající definice uvedená v *Analýze financování sportu v České republice (2009, s. 6)* Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT): „Sport je lidská činnost založená na základních společenských, výchovných a kulturních hodnotách. Sport tyto hodnoty bez ohledu na pohlaví, rasu, věk, zdravotní postižení, náboženství a víru, sexuální orientaci a společenské či ekonomické zázemí u jednotlivců i ve společnosti jako celku posiluje.“

2.1.2. Funkce sportu

Pro jednotlivce, pro skupiny, pro stát, pro média, zkrátka pro společnost má sport značný význam a mnoho funkcí, často nezastupitelných.

Především jde o **funkci zábavy**, protože sportem se baví jak člověk, který zrovna sport provozuje (aktivní sportovec), tak člověk, který se na sport dívá v televizi či na sportovišti, nebo sází na sportovní výsledky (pasivní sportovec).

Dále má sport **výchovnou funkci**, protože díky hodnotám, které jsou sportu vlastní, se sportující, hlavně děti, přirozenou cestou učí solidaritě, sociální integraci, zásadám *fair play*¹ a také sebevědomí, cílevědomosti, sebeovládání, vztahu k pohybu, k hygieně atd.

Zdravotní funkce je důležitá, protože sport přispívá k tělesné kondici a psychickému stavu, má léčebné účinky a může být formou terapie

(Hrabínová, 2011, s. 9-10).

Další je funkce **sociální integrace**, protože díky sdružování a oslovování velkého množství lidí a díky svému charakteru, že všichni se podřizují stejným pravidlům, utváří soudržnější společnost, což je důležité pro mladé lidi, přistěhovalce, znevýhodněné skupiny a také, ne ale na posledním místě, pro handicapované osoby (*Analýza financování sportu v České republice*, 2009).

Předávání prožitku a seberealizace je nenahraditelná funkce sportu, protože „trénink i soutěžení přináší uspokojení z pohybu, spolupráce, sociálního kontaktu, ze zdařilých pokusů o překonání překážek, z vítězství, popularity a společenského postavení. Sport je přitažlivý i divácky, ale divácký zážitek nemůže být a není zdaleka tak silný a nosný jako aktivní činnost. Sport je jednou z oblastí umožňující seberealizaci člověka podle jeho dispozic, přitom svět prožitků není pouze ‚konzumován‘, ale i ‚produkován‘“ (*Analýza financování sportu v České republice*, 2009, s. 8).

Vlastenectví je pocit, který sport přináší jak sportovcům samotným tak divákům. Sportovci vedle výkonů prezentují také kulturu a danou zemi. Pro svou zemi, pro diváky, jsou hrdiny a jsou zdrojem hrdosti (*Analýza financování sportu v České republice*, 2009).

Na druhou stranu poskytuje také **rovné příležitosti**, jelikož sportovci jsou obdivováni především pro svou výkonnost, stírají se rozdíly v národnosti, ve vzhledu, barvě kůže. Především v profesionálním sportu je možné, aby se jeden sportovní tým sestával ze sportovců s různou národností, hlavně ve fotbale a ledním hokej, a sportovci také mění svoji státní příslušnost, protože když změní stát, získají lepší podmínky např. pro

¹ Definici Fair Play uvádí *Kodex sportovní etiky*: „Fair play znamená mnohem více než jen pouhé respektování pravidel; nese v sobě i pojmy přátelství, respektování druhého a sportovního ducha. Je to způsob myšlení, nikoliv pouhé chování. Tento pojmový obsah zahrnuje problematiku boje proti podvádění, umění působit lůstí i při respektování pravidel, dopingů, násilí (a to jak fyzickému, tak i verbálnímu), nečestným výhodám, nerovnosti šancí, nadměrné komercializaci a korupci“ [*Kodex sportovní etiky*, 2007].

kvalifikaci na velké závody, časté v gymnastice nebo krasobruslení (*Analýza financování sportu v České republice*, 2009).

2.1.3. Autonomie sportu

Jak už je zmíněno výše, sport je volnočasová aktivita, které se sportující věnují dobrovolně, z vlastní vůle, především pro zábavu. „Proto, aby sport byl zábavou, aby lidé měli chuť sportovat, nebo i jen se na sport dívat, aby sport byl sportem, měl by si zachovat jisté rysy, které nazýváme *sportovní specifika* neboli zvláštnosti, protože v jiných oblastech lidské činnosti takový přístup nefunguje“ (Hrabínová, 2011, s. 10-11).

Specifikem je **zaručení nejistoty sportovního výsledku** například zpoplatnění přestupů sportovců mezi kluby k vyrovnanosti soutěživých, aby nebylo předem jasné, kdo vyhraje. Nebo **omezení účasti sportujících** z důvodu pohlaví – muži a ženy soutěží odděleně nebo ve smíšených družstvech, protože muži jsou konstitučně a fyziologicky fyzickou zátěž lépe vybaveni, což by znevýhodňovalo ženy – nebo z důvodu národnosti – aby na vrcholných sportovních mítincích byla zachována myšlenka soutěže národů - což by za jiných okolností mohlo být vnímáno jako diskriminace (Hrabínová, 2011).

Autonomie sportu je nejdůležitějším specifíkem. Spočívá v tom, že:

Obecně jsou vyvíjeny snahy, aby byl sport nezávislý na státní správě. Stát se nepodílí na tvorbě sportovních pravidel a nevytváří legislativu, která by sportu konkrétně říkala, jak by měl vypadat. Pokud legislativu vytváří, je to většinou na úrovni rozdělení financí, vyjádření podpory a snaha o rozvoje sportu: Česká republika – Zákon o podpoře sportu, Dánsko – Zákon o podpoře vrcholového sportu, Zákon o fotbalových sázkách a loterii, atd. Řešení sporů, přestupů, organizace soutěží, členských poplatků a jiných sportovních záležitostí je v kompetenci sportovních federací v duchu zachování zásady pyramidové struktury (nesmí být v rozporu s pravidly nadřazené sportovní federace)

(Hrabínová 2011, s. 11-12).

Specifičnost sportu a zejména jeho autonomii uznává například také Evropská unie (EU). V Bílé knize sportu, kterou vydala Komise Evropských společenství roku 2007, EU souhlasí s výše zmíněnými zvláštnostmi a dodává, že: „Právní předpisy pro hospodářskou soutěž a ustanovení o vnitřním trhu se na sport vztahují pouze do té míry, v jaké představuje hospodářskou činnost“ (*Bílá kniha o sportu*, 2007, s. 13). Dále uvádí, že:

„Judikatura evropských soudů a rozhodnutí Evropské komise ukazují, že specifičnost sportu je uznaná a zohledňovaná“² (*Bílá kniha o sportu*, 2007, s. 13).

Mezinárodního olympijského výboru (IOC) se vyjadřuje následovně: „Vzhledem k tomu, že sport se uskutečňuje v rámci společnosti, mají sportovní organizace spadající do olympijského hnutí autonomní práva a povinnosti, tedy možnost svobodně vytvářet a kontrolovat pravidla sportu, určovat strukturu a správu vlastních organizací, dále mají právo svobodných voleb bez jakéhokoli vnějšího vlivu a odpovědnost za uplatňování zásad dobré správy“ (*Olympijská charta*, 2011, čl. 5)

Z výše uvedeného vyplývá, že „...základním atributem sportu je jeho autonomie. Přičemž jednu ze základních premis představuje skutečnost, že žádný státní orgán nemá oprávnění svým rozhodnutím mj. určit nejvyšší sportovní autoritu v zemi. Uvedené oprávnění mají pouze mezinárodní sportovní instituce, jejímiž členy národní sportovní organizace zpravidla jsou“ (Janák, 2012, WWW).

„V současnosti máme v českém sportovním hnutí především tělovýchovné jednoty a kluby ve formě občanských sdružení vzniklých na základě zákona č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů“, (Novotný, n.d., s. 1). Tento zákon sám omezuje působení státu a soudních orgánů v záležitostech občanských sdružení. Více o občanských sdruženích v kapitole 2.2.2.

Odluka od státu je zakotvena i v Listině základních práv a svobod (LZPS), která uvádí: „Právo svobodně se sdružovat je zaručeno. Každý má právo sdružovat se ve spolcích, společnostech a sdruženích“ (*zákon č. 2/1993 Sb.*, 1993, čl. 20, odst. 1). „Výkon těchto práv lze omezit jen v případech stanovených zákonem...“ (*zákon č. 2/1993 Sb.*, 1993, čl. 20, odst. 3). „Politické strany a politická sdružení, jakož i jiná sdružení jsou odděleny od státu“ (*zákon č. 2/1993 Sb.*, 1993, čl. 20, odst. 4).

² Například v případě Walrave a Koch projednávaného u Evropského soudního dvora (ESD): Tito dva pánové byli vodiči při cyklistických závodech a žalovali Mezinárodní cyklistickou federaci za to, že, vydala pravidlo, které udávalo, že vodič musí mít stejnou státní příslušnost jako jezdec za ním jedoucí a které jim tak ve startu na mistrovství světa. Jejich argumentem bylo, že takové sportovní pravidlo je v rozporu s volným pohybem osob a služeb, které Evropská unie garantuje. ESD na otázku, zdali mu opravdu odporuje, odpověděl, že v tomto případě ne, protože toto pravidlo napomáhá udržet **souboj národů**, což je pro sport charakteristické a v cyklistickém závodě týmů obzvláště. Tedy rozhodl ve prospěch sportovních pravidel. Nebo v případě Meca-Medina a Majcen taktéž u ESD: U těchto dvou dálkových plavců dopingové kontroly odhalily užívání zakázaných látek a Světová antidopingová agentura jim udělila čtyřletý zákaz činnosti přesně tak, jak jí to umožňují stanovená pravidla. Plavci si po několika krocích obrátili na soudní dvůr kvůli omezení svobody vykonávání činnosti, kterou EU také vyznává. Soud žalobu zamítl s tím, že **omezení činnosti je smyslem trestu za doping**, je smysluplnější než třeba finanční sankce, která by navíc mohla být chápána jako zjištěný motiv (Hrabínová, 2011).

2.1.4. Sportovní pravidla

Jako specifikum mohou být vnímána i sportovní pravidla, jež jsou vytvářeny sportovními organizacemi. Pro jejich členy se tak stávají určitou právní normou, protože jim ukládají povinnosti, definují hranice přípustného chování, a dávají členům a sportovcům možnost se jich dovolat. Třeba u rozhodčích, orgánů sportovních spolků, Arbitrážního soudu pro sport nebo dokonce i u Evropského soudního dvora (Hrabínová, 2011).

Pravidla lze dělit na dvě skupiny:

- **základní pravidla sportu** – říkají, jak má daný sport vypadat, například počet hráčů na hřišti a povinné rozměry hřiště. Nebo také to, co je v rámci dané sportovní disciplíny přípustné a co ne, pro příklad předčasný start, přešlapy ve vrhačských disciplínách, pravidlo počtu hráčů v jeden moment na soupeřově poli atd.,
- **pravidla sportovních organizací** – organizace pro jednotlivé sporty si stanovují pravidla pro fungování daného sportu - pravidla pro nominace svých členů na soutěže, kdo může být reprezentačním trenérem a kdo klubovým, platy hráčů, náhrady za výjezdy na zahraniční závody a další

(Hrabínová, 2011, s. 12).

Některých pravidel sportovních organizací se lze dovolávat i u soudů České republiky navzdory autonomii, která se na ně převážně vztahuje. Je to tím, že mnohá pravidla jsou součástí stanov spolků. Pokud má člen pocit, že orgán sdružení rozhodl v rozporu se stanovami³, může se na soud obrátit s otázkou, zda to mu tak je nebo ne, tzv. určovací žalobou.

2.1.5. Dělení sportu

Do sportu jsou zapojeni jak jednotlivci, tak skupiny, amatérské skupiny, sportovní oddíly a další sportovní subjekty. Základní rozdělení sportu jak ho vidí Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy již několik let a které je uplatňováno i mezinárodně, je následující:

Sport pro všechny je „zájmový, organizovaný nebo neorganizovaný sport a pohybové aktivity občanů, rekreačního, soutěžního i nesoutěžního charakteru. Motivací a

³ Více v kapitole 2.2.2.

hodnotami jsou pohybové vyžití, zábava, sociální kontakt, udržení nebo zlepšení zdravotní i psychické kondice“ (*Koncepce státní podpory sportu v České republice*, 2011, s. 4).

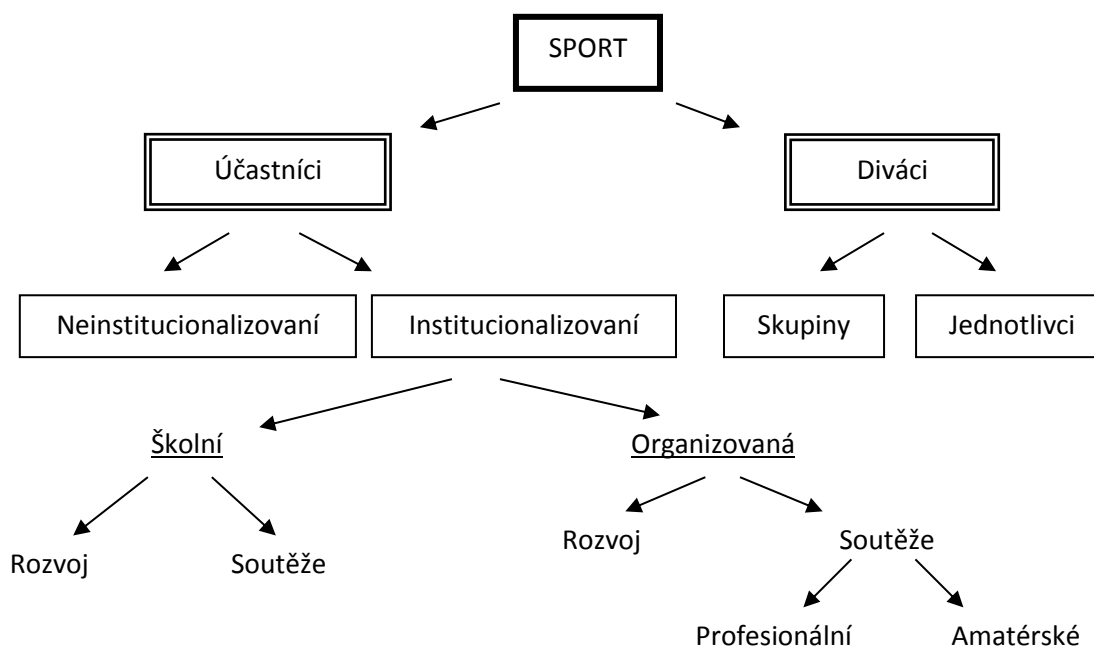
Výkonnostní sport je charakterizován jako „zájmová činnost soutěžního charakteru se systematickou sportovní přípravou, organizovanou ve sportovních klubech Vychází z příslušných lokálních podmínek. Pravidelné soutěže v diferencovaných věkových a výkonnostních kategoriích řídí sportovní svazy. Sportovci provozující výkonnostní sport vytvářejí sportovní hodnoty a sami jsou jejich „spotřebiteli“ (prožitek, sociální kontakt, seberealizace, zvyšování výkonnosti)“ (*Koncepce státní podpory sportu v České republice*, 2011, s. 4).

Vrcholový a profesionální sport představuje nejvyšší výkonnostní úroveň sportu, organizovanou ve sportovních klubech a odborných pracovištích. Nároky na řízení vrcholového sportu přesahují možnosti dobrovolného zajištění. Pravidelné soutěže řídí sportovní svazy. Činnost vrcholových sportovců je určitým společenským závazkem. Vrcholový sport je „producent“ hodnot, jejichž „spotřebitelem“ je veřejnost. Plní funkci propagační. Působí na veřejnost v domácím prostředí (vzory) a je prostředkem reprezentace České republiky. Profesionální sport je organizován zpravidla v obchodních společnostech bez státní finanční podpory (např. nejvyšší postupové soutěže ve fotbale, ledním hokeji)

(*Koncepce státní podpory sportu v České republice*, 2011, s. 4).

Sport handicapovaných – je kategorií sama pro sebe, přesto ho lze ale rozdělit stejně, jak je uvedeno výše. Postižení lidé mohou být jak diváky, tak aktivně sportujícími až reprezentanty. Dále bude rozvinuto v kapitole 2.2.

Dle mého a pro potřeby této práce je lepší uvést ještě detailnější rozdělení, a proto uvádím dělení dle míry zapojení do sportu:

Obrázek č. 1 (Hamerník, 2004, s. 12 [upraveno])

2.1.6. Organizovaný sport a členství

V této práci pojednávám o institucionalizovaném organizovaném sportu, protože ten je řízen sportovními pravidly⁴.

„Že se jimi sport řídí, je dáno tzv. pyramidovou strukturou, která je pro sport charakteristická. Ta také ovlivňuje organizační strukturu daného sportovního odvětví. Základ pyramidy tvoří sportovní kluby, nad nimi jsou regionální federace, pak národní, poté mezinárodně regionální a mezinárodní zastřešující federace pro konkrétní sport nebo sportovní odvětví.

Například určitá pravidla utváří Mezinárodní fotbalová federace (FIFA⁵) a mezinárodně regionální fotbalové federace jako Evropská fotbalová federace (UEFA⁶) je musí dodržovat. Ale mohou si zároveň vytvářet vlastní pravidla, která s těmi pravidly FIFA nebudou v rozporu. A tak to jde pyramidově dolů až na klubovou úroveň“

(Hrabínová, 2011, s. 13-14).

⁴ Více v kapitole 2.1.4.

⁵ Fédération Internationale de Football Association

⁶ Union of European Football Associations

„Pokud tedy sportovec uzavře profesionální vztah s klubem, je vázán veškerými uvedenými pravidly, včetně např. disciplinární pravomoci sportovní asociace“ (Hamerník, 2004, s. 19).

„Od národní úrovně dolů ale sportovní organizace podléhají také národní právní struktuře a proto mohou přijmout jen taková pravidla, která s ní nebudou v rozporu“ (Hrabínová, 2011, s. 14).

Organizovaný sport a zejména pak ten soutěžní se dále vyznačuje tím, že po sportujících vyžaduje **členství**. Členství ve sportovní organizaci dává členská práva a ukládá členské povinnosti. V zásadě platí, že jen členové se mohou být nominováni na sportovní akce pořádané zastřešující organizací nebo jen daná zastřešující organizace může udělit výjimku.

Stejně tak jen členové nebo oprávněné subjekty mohou uplatňovat svoji vůli při nejrůznějších volbách a podílet se na tvorbě sportovních pravidel, jimž se pak dobrovolně na základě svého členství (přímého či nepřímého⁷) podřizují (Carpenter, Chizziola, Haindlová. Hamerník, Kohout, Králík, Kučera, Kuklík, Radostová, Sup, 2012).

2.2. Sport handicapovaných

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy sport handicapovaných definuje následovně: „Sportovní a pohybové aktivity osob se zdravotně sníženými schopnostmi. Napomáhá společenské integraci, rozvoji volných vlastností, posilování sebedůvěry, výchově k samostatnosti a soběstačnosti. Přispívá ke kompenzaci zdravotních omezení. Je prováděn organizovaně i individuálně na všech úrovních – sportu pro všechny, výkonnostní i vrcholové. Je členěn podle druhu postižení do kategorií v souladu s mezinárodními standardy. Na území ČR má vlastní organizační strukturu (kluby, svazy, střešní organizace)“ (*Koncepce státní podpory sportu v České republice*, 2011, s. 5).

Pro osoby s jakýmkoliv postižením (fyzickým, sluchovým, zrakovým nebo mentálním) plní stejné funkce jako pro sportovce plně zdravých. Stejně tak se řídí pravidly, je shodně autonomní a uznává ta samá specifika, jak je uvedeno výše. Můžeme ho obdobně dělit, drží stejnou pyramidovou organizační strukturu a mnoho dalších paralel.

⁷ Sportovci (fyzické osoby) nejsou v naprosté většině přímými členy sdružujících sportovních organizací (Carpenter, Chizziola, Haindlová. Hamerník, Kohout, Králík, Kučera, Kuklík, Radostová, Sup, 2012, 41).

2.2.1. Organizace sportu handicapovaných

Jak jsem již zmínila, sport handicapovaných má stejnou strukturu jako sport zdravých osob a tak ho můžeme dělit na institucionalizovaný a neinstitucionalizovaný, školní, nebo organizovaný a soutěžní nebo „jen“ rozvojový. Můžeme rozlišovat mezi handicapovanými sportovci amatéry i profesionály⁸, ale to spíše v zahraničí⁹.

Nyní pojednávám o sportu institucionalizovaném organizovaném, zmíněné výbory, federace, asociace a svazy mají zastřešující funkci. Zde je přehled těch, které jsou více či méně provázané s tématem této práce, tedy sporem ČSTPS s ČPV.

2.2.1.1. Mezinárodní paralympijský výbor

IPC¹⁰ je nejvyšším řídicím orgánem paralympijského hnutí. Úkoly, jež si vytyčil, jsou následující: organizace paralympijských her¹¹ (PH), což je nejvyšší soutěž sportů pro handicapované, koordinace a dohlížení nad mistrovstvím světa a dalšími mezinárodními soutěžemi. Dále v široké veřejnosti vybudovat povědomí o paralympijském sportu a jeho hodnotách, o typech postižení a vylepšit vnímání handicapovaných osob. Založil i vlastní Výbor pro sportovní vědu, který zkoumá postižení, sporty, možnosti klasifikace, technologie atd. Plně podporuje aktivity Světové antidopingové agentury (WADA¹²) a vytváří své vlastní. Nejnověji se věnuje i sportovní medicíně za účelem zabezpečení zdravého sportu.

Vznikl roku 1989 jako nezisková organizace International Coordinating Committee. Sídlo má v Bonnu (Německo) a nejvyšším orgánem je Valné shromáždění. Prezidentem IPC je od roku 2001 Sir Philip Craven, který je zároveň členem Mezinárodního olympijského výboru (IOC¹³). Výkonným ředitelem je od roku 2004 Xavier Gonzalez.

⁸ Sportovec profesionál „sportovní činnost vykonává soustavně, je to jeho obživa. Sport je provozován na vrcholové úrovni, přičemž za svoji činnost dostává úplatu. Tato úplata je účel jeho snahy (pomineme-li úspěch, osobní odměny, a další aspekty, které nelze absolutně izolovat). Život takového sportovce je naprosto provázan s tréninky a soutěžemi“ (Vrbecký, 2011, s. 21).

⁹ V České republice je za jediného profesionálního handicapovaného sportovce považován cyklista Jiří Ježek. Několikanásobný paralympijský vítěz a světový rekordman s podkolenní amputací, který se pravidelně účastní i závodů nepostižených cyklistů

¹⁰ International Paralympic Committee

¹¹ První paralympijské hry se konaly roku 1960 v Římě, ve 20 sportech spolu soupeřilo celkem 400 sportovců z 23 zemí (Kudláček, 2009, WWW). Zatím posledních Paralympijských her v Londýně 2012 se účastnilo 4237 sportovců ze 164 zemí a sportů bylo 20 (www.paralympic.org).

¹² World Anti-Doping Agency

¹³ International Olympic Committee

Sdružuje 4 mezinárodní sportovní federace rozdělených dle typu postižení, 13 mezinárodních federací jednotlivých sportů¹⁴, vystupuje jako mezinárodní federace pro 9 sportů¹⁵ a zaštiťuje okolo 170 národních paralympijských výborů, včetně toho českého.

Text výše čerpá z oficiálních stránek IPC: (www.paralympic.org).

2.2.1.2. Členské mezinárodní sportovní federace Mezinárodního paralympijského výboru

Tyto sportovní federace zastřešují národní sportovní svazy pro konkrétní typ postižení a zastupují je v Mezinárodním paralympijském výboru. Vlastní organizace je na nich samotných, ale musí být v souladu s pravidly IPC.

CPISRA¹⁶ je Mezinárodní rekreační a sportovní asociace pro spasticky postižené. Sdružuje organizace věnující jak vrcholovému tak volnočasovému sportu takto postižených lidí a pořádá pro ně soutěže. Založena 1969 v Dublinu jako International Cerebral Palsy Society (www.cpisra.org.za).

IBSA¹⁷ - Mezinárodní federace pro sport nevidomých byla založena v Paříži roku 1981. Za úkol si dává pořádat soutěže pro zrakově postižené sportovce, ale i začleňovat špatně vidící do společnosti, šířit informovanost a mnoho dalšího (www.ibsa-sports.org).

INAS-FID¹⁸ neboli Mezinárodní sportovní federace pro osoby s postižením intelektu se snaží o začleňování mentálně postižených¹⁹ do společnosti prostřednictvím sportu. Každé čtyři roky pořádají Global Games, jež jsou obdobou paralympijských her pro mentálně znevýhodněné a to i přes to, že mají vlastní kategorie i

¹⁴ Některé federace jednotlivých sportů zastupují jak zdravé tak handicapované sportovce (např. Mezinárodní cyklistická unie), některé jsou zvlášť pro zdravé a postižené (např. Mezinárodní basketbalová federace a Mezinárodní federace basketbalu na vozíku). Plavání zdravých plavců je řízeno Mezinárodní federací plaveckých sportů FINA, plavání handicapovaných plavců je organizováno přes IPC Swimming. Jednotlivé sporty sportovců s handicapem nemají své federace na úrovni České republiky.

¹⁵ IPC Alpine Skiing, Athletics, Biathlon, Cross Country Skiing, Ice Sledge Hockey, Powerlifting, Shooting, Swimming, Wheelchair Dance Sport – pro tyto sporty zajišťuje management financí, administrativy, technického zázemí, sportovní pravidla, výsledky, záznamy a klasifikace, organizaci mistrovství světa a propagaci, zároveň se ale snaží o nastolení nezávislosti těchto sportů na IPC (www.paralympic.org).

¹⁶ Cerebral Palsy International Sports & Recreation Association

¹⁷ International Blind Sports Federation

¹⁸ International Sports Federation for Persons with Intellectual Disability

¹⁹ Za mentálně postižené sportovce jsou pokládány osoby, které na základě pedagogicko-psychologického vyšetření, prokazujícího snížení rozumových schopností (hodnota IQ pod 70, průměr společnosti je kolem hodnoty 100), jsou vzdělávány nebo vychovávány v zařízeních pro mentálně postižené (Havlíková, 2009).

v rámci PH²⁰. Dále pořádají mistrovství světa a další soutěže. Založena 1986 v Holandsku. Global Games 2009 se konaly v České republice, konkrétně v Liberci a v Jablonci nad Nisou (www.inas.org).

IWAS²¹ - Mezinárodní federace pro tělesně postižené (na vozíku a s amputací končetiny), která byla založena roku 1952 Sirem Ludwigem Guttmanem²², jenž dal vzniknout paralympijským hrám a vlastně celému hnutí. IWAS má velmi propracovanou organizaci, včetně vlastního antidopingového výboru. Její současnou generální sekretářkou je Maura Strange. V roce 2010 se IWAS světové hry mládeže konaly v Olomouci (www.iwasf.com).

2.2.1.3. Mezinárodní deaflympijský výbor

Mezinárodní deaflympijský výbor (ICSD²³) byl založen v Paříži jako Comité International des Sports Silencieux již roku 1924, je tedy nejstarší sdružující organizací pro sport handicapovaných a jedním z jeho zakládajících členů bylo i Československo.

Hned v roce svého vzniku uspořádal první světové hry pro neslyšící²⁴ „Silent Games“, jako demonstrace toho, že hluchí lidé mohou být velmi schopní, a byly to vůbec první sportovní hry pro osoby s postižením. Od té doby každé 4 roky (až na pár výjimek) pořádají vlastní Deaflympijské hry, které jsou obdobou paralympijských her pro sluchově postižené. Jejich osamostatnění se je zdůvodněno naprosto jiným způsobem komunikace, který soutěžící ochuzuje o podstatnou část tvořící atmosféru všech ostatních her.

Text výše čerpá z oficiálních stránek ICSD: (www.deaflympics.com).

Zimní deaflympijské hry 2011 se měly konat na Slovensku ve Vysokých Tatrách, byly ale zrušeny těsně před jejich konáním z důvodu absolutní nepřipravenosti a nedostatku financí (*Zimní deaflympiáda 2011*, 2011, WWW).

²⁰ Např. v plavání je 10 kategorií pro fyzicky postižené, 3 kategorie pro zrakově postižené a 1 kategorie pro mentálně postižené (www.paralympic.org).

²¹ International Wheelchair & Amputee Sports Federation

²² Sir Ludwig Guttman byl německý neurolog, který před nacisty utekl do Velké Británie. Tam ho požádali, aby uspořádal Stoke Mandevillské hry, které začínaly stejně jako Olympijské hry v Londýně 1948, pro tehdejší pacienty místní nemocnice. Později byly Stoke Mandevillské hry na jeho žádost změněny na paralympijské hry (www.mandevillelegacy.org.uk)

²³ International Committee of Sports for the Deaf

²⁴ Za neslyšícího je považován ten, kdo má ztrátu sluchu nejméně o 55db na lepším uchu (www.handisport.cz)

2.2.1.4. Český paralympijský výbor

ČPV je občanské sdružení²⁵ založené roku 1994 z iniciativy Mezinárodního paralympijského výboru, jehož je od té doby členem²⁶. Je nejvyšší sdružující sportovní organizací pro sportovce s handicapem u nás. Sdružuje svazy dle typů postižení, jež zastřešují sportovní kluby věnující se paralympijským sportům²⁷. Je k němu přidružena Unie zdravotně postižených sportovců České republiky (UZPS), věnující se i sportům neparalympijským. Úkolem ČPV „je zabezpečení důstojné reprezentace České republiky na letních i zimních Paralympiádách, Deaflympiádách (pro neslyšící) a Global Games (pro intelektově znevýhodněné)“

Text výše čerpá z oficiálních stránek ČPV: (www.paralympic.cz).

Zajišťuje financování paralympijských sportů přerozdělováním peněz získaných ze státního rozpočtu ČR a od sponzorů Českého paralympijského týmu. Stará se o propagaci reprezentačního týmu, technické a odborné vedení sportovců, přebírá záštitu nad vrcholnými sportovními národními a mezinárodními mítinky na našem území.

Nejvyšším orgánem je Výkonné grémium ČPV složené ze zástupců svých členů. Předsedou je Vojtěch Volejník, výkonným předsedou byl do ledna 2012 František Janouch, nyní je jím Mgr. Alena Erlebachová.

Sdružuje asi 19 000 handicapovaných sportovců.

2.2.1.5. Členské svazy Českého paralympijského výboru

Český svaz zrakově postižených sportovců (ČSZPS) je občanské sdružení, jež vytváří, organizuje a řídí metodické, personální a ekonomické podmínky pro sportovní a pohybové aktivity všech věkových kategorií a druhů i stupňů zrakového postižení. Svaz byl založen roku 1970²⁸. Má zhruba 2 000 členů, sdružuje sportovní kluby a tělovýchovné jednoty. Nejvyšším jednacím orgánem je Plenární shromáždění, prezidentem je pan Jaroslav Pata. ČSZPS je zaregistrovaný v Českém svazu tělesné výchovy a sportu

²⁵ Vysvětlení pojmu v kapitole 2.2.2

²⁶ V roce 2012 bylo členství ČPV v IPC z důvodu sporu s ČSTPS na čas pozastaveno, více dále v textu.

²⁷ Alpské lyžování, atletika, basketbal na vozíku, biatlon, boccia, curling na vozíku, fotbal v pěti, fotbal v sedmi, goalball, jezdeckví, judo, lední sledge hokej, kanoistika, lukostřelba, paracyklistika, parakanoing, paratriatlon, plachtění, plavání, rugby na vozíku, severské lyžování, stolní tenis, střelba, šerm na vozíku, tanec na vozíku, tenis na vozíku, veslování, volejbal sedících, vzpírání - seřazeno abecedně (www.paralympic.org).

²⁸ Jako Svaz tělesně a zrakově postižených sportovců (STZPS)

(ČSTV)²⁹, je členem IBSA a dalších organizací. Zrakově postižení se účastní paralympijských her ve speciálních kategoriích. „Při provozování výkonnostního sportu zrakově postiženým se vyžaduje přítomnost asistence vidomé osoby, která vystupuje podle provozovaného sportu ve funkci vodič, trasér, naváděč, rozhodčí, podáváč, pilot, konzultant“ (www.sport-nevidomych.cz).

Český svaz neslyšících sportovců (ČSNS) je sdružení pro organizaci a vedení sportovních aktivit osob se ztrátou sluchu. Je členem mezinárodní federace ICSD Vznikl roku 1990, má asi 4 000 členů. Předsedou ČSNS je Vojtěch Volejník (*Školení trenérů Odborná část plavání*, 2007).

Český svaz mentálně postižených sportovců (ČSMPS) sdružuje občany s mentálním postižením a zajišťuje pro ně a jejich doprovodné osoby tělovýchovnou, sportovní a turistickou činnost. ČSMPS je členem UZPS a mezinárodního svazu INAS-FID. V zájmu celkového rozvoje spolupracuje s dalšími organizacemi, které se touto činností zabývají a ostatními orgány, i příslušnými ministerstvy, které pečují o zdravotně postižené občany a rozvoj TV a sportu. Byl založen roku 1992. Sdružuje kolem 3 000 sportovců, nejvyšším orgánem je Valná hromada (www.csmps.cz).

Česká federace Spastic Handicap (ČFSH) - spolek, který se věnuje sportovním aktivitám převážně osob s dětskou mozkovou obrnou (DMO), což je postižení vrozené (na rozdíl od postižení jako amputace, poškození míchy atd., ke kterým většinou dochází v pozdějším věku následkem úrazů), a tak je jeho činnost zaměřena na mládež. ČFSH je členem mezinárodní organizace CPISRA, vznikla v roce 1992, má přes 4 500 členů. Nejvyšším orgánem je Valná hromada a prvním místopředsedou je František Janouch (www.spastic.cz).

Český svaz tělesně postižených sportovců (ČSTPS) je občanské sdružení poskytující vedení a podmínky pro sportování osob s nejrůznějšími druhy a stupni tělesného nebo kombinovaného postižení a to od rehabilitační po reprezentační úroveň. Podílí se také na pořádání soutěží v 19 sportech.

Svaz byl založen roku 1990 a jeho nejvyšším orgánem je Valná hromada. Ke konci roku 2004 bylo evidováno téměř 3 000 členů v 70 klubech a oddílech, v roce 2012 okolo 2 000 sportovců.

²⁹ Nově (od 28.4.2013) přejmenovaný na Česká unie sportu (ČUS)

V letech 2002 – 2011 byl předsedou ČSTPS Mgr. Jan Nevřkla, po jeho odstoupení svaz vede jeho místopředsdkyní Mgr. Radka Kučírková. ČSTPS byl členem IWAS a byl a opět je členem UZPS. V současné době je členem ČPV, ale členství v něm bylo předmětem sporu, o kterém pojednává tato práce.

Text výše čerpá z oficiálních stránek ČSTPS: (www.cstps.cz).

Česká asociace tělesně handicapovaných sportovců (ČATHS), opět občanské sdružení které se věnuje sportovním aktivitám tělesně postižených osob a to ve všech věkových kategoriích a druzích tělesného postižení. Založena byla Liborem Šnajdrem roku 2005 jako reakce na spor a vystoupení ČSTP z ČPV. Vlastně nahrazuje funkci ČSTPS, ale na rozdíl od něj zatím nebyla člen IWAS. V Roce 2012 sdružovala přes 1000 sportovců. Nejvyšším orgánem je Valná hromada. Ing. Jaroslav Křeček je nynějším předsedou asociace (www.caths.cz).

2.2.1.6. Další organizace v ČR

Unie zdravotně postižených sportovců České republiky (UZPS) je občanské sdružení, jehož úkolem je všestranná podpora a rozvoj sportu, tělesné výchovy a turistiky zdravotně postižených všech věkových kategorií a handicapů (www.uzps.cz).

Unie je přidružená k Českému paralympijskému výboru a na rozdíl od něj se věnuje i neparalympijským sportům a sportu pro všechny. Tvoří ji šest výše zmíněných sportovních svazů³⁰, které reprezentují jednotlivé druhy trvalého zdravotního postižení, a Český svaz vnitřně postižených sportovců. Jejich jménem jedná se státními institucemi i relevantními nevládními organizacemi (Nogolová, 2009).

Rozhodovacím orgánem je Sbor zástupců sdružených svazů a jeho předsedou je František Janouch.

Český svaz vnitřně postižených sportovců (ČSVPS) je také občanské sdružení, které slučuje osoby s transplantovanými orgány, věnující se sportu. Soutěží na Světových hrách osob s transplantací. Je členem UZPS a přidruženým členem ČPV.

³⁰ Ale šest jen do doby, než se ČSTPS a ČATHS domluví na jedné organizaci, která bude zastupovat tělesné postižení

2.2.2. Občanské sdružení

Právní forma ČPV i všech sdružených a přidružených svazů je občanské sdružení (o.s.). „Zpravidla se jedná o sdružení fyzických nebo právnických osob za účelem dosahování a ochrany společného zájmu. Podmínkou je, že se jedná o nenáboženské, nepolitické a nepodnikatelské sdružení, které svojí činností nepopírá nebo neomezuje osobní, politická nebo jiná práva občanů“ (Šplíchal, n.d., s. 2).

Založení o.s. upravuje zákon o sdružování občanů č. 83/1990 Sb. Podle něj sdružení zakládají minimálně tři osoby a takto vzniklý subjekt je právnická osoba, do jejíž činnosti, která ale musí být v souladu se zákony a ústavou ČR, mohou státní orgány zasahovat jen v mezích zákona a jen za určitých, přesně jmenovaných okolností.

Nejdůležitějším je určení o rozsahu soudní ochrany: „Považuje-li člen sdružení rozhodnutí některého z jeho orgánů, proti němuž již nelze podle stanov podat opravný prostředek, za nezákonné nebo odporující stanovám, může do 30 dnů ode dne, kdy se o něm dozvěděl, nejpozději však do 6 měsíců od rozhodnutí požádat okresní soud o určení, zda je takové rozhodnutí v souladu se zákonem a stanovami“ (zákon č. 83/1990 Sb., 1990, §15, odst. 1).

Spolek vzniká podáním návrhu a následnou registrací u Ministerstva vnitra České republiky (MV ČR). Musí mít stanovy, ve kterých je kromě sídla uveden také cíl činnosti sdružení, orgány spolku a jejich ustavování, zásady hospodaření a případné uspořádání organizačních jednotek (zákon č. 83/1990 Sb., 1990, §6 a 7) a jsou tak „základním organizačním dokumentem...Měly by být dostatečně konkrétní vzhledem k poslání organizace a dostatečně obecné, aby zbytečně neomezovaly chod sdružení“ (Šplíchal, n.d., s. 2). Změny stanov musí být písemně ohlášeny na MV ČR (zákon č.83/1990 Sb., §11, odstavec 1)

Je běžnou praxí, že spolek má alespoň valnou hromadu jako nejvyšší orgán, radu sdružení, předsedu, který ji zastupuje. Pokud má majetek, musí vést účetnictví. V případě, že sdružení od svých členů vybírá poplatky za členství, musí být uvedeny ve stanovách (Šplíchal, n.d., s. 2).

Nově jsou občanská sdružení upravována občanským zákoníkem, který je platný od 22.3.2012 a účinný od 1.1.2014. Občanským sdružením se nyní věnují paragrafy § 214-302 pod názvem „Spolek“. Záležitostmi spolků se nyní věnují detailněji, i obsah dřívějšího § 15 zákona č. 83/1990Sb. o soudní ochraně je nyní rozpracován do čtyř paragrafů 258-261

a specifikuje, že soudní orgány se k věci nebudou vyjadřovat, pokud rozhodnutí orgánu spolku nemělo závažné právní důsledky a pokud je v zájmu spolku nevydat vyjádření nebo pokud by vyjádření soudu významně zasáhlo třetí osobu. (*zákon č. 89/2012 Sb., 2012*)

Každý z uvedených subjektů v kapitolách 2.1.1.4 až 2.1.1.6 má své stanovy, organizační strukturu a dále se člení na sekce dle jednotlivých sportů, které jsou prováděny sportovci a členy sportovních klubů, oddílů a skupin sdružených v daném svazu. Nejběžnějšími sporty jsou atletika, cyklistika, plavání, lyžování, stolní tenis. Vrcholní funkcionáři jednotlivých svazů tvoří statutární orgány UZPS i ČPV.

3. CÍLE A ÚKOLY BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Za cíl této bakalářské práce jsem si stanovila zmapovat spor, který spolu vedou dvě sportovní organizace, již od roku 2004, z toho sedm let před soudy České republiky. Právní forma obou je občanské sdružení (nově spolek), jež má státem zaručenou autonomii, proto se zaměřím na otázku pravomoci soudů a jiných subjektů rozhodovat o vnitřních záležitostech spolků, jejich snahu ovlivnit je a roli autonomie sportu v průběhu celé této kauzy.

Pro srozumitelný a obsáhlý přehled, kterého míním dosáhnout, chci v úvodní části práce přiblížit základní pojmy této problematiky, strukturu a zákonitosti, kterými se řídí. Obtížnost pojmout vše, co se ke sportu a ke sportu handicapovaných váže, je značná, ale mým cílem je vystižení toho podstatného pro zaměření práce.

V navazující části se snažím nastínit vztahy mezi organizacemi a provázanost celého systému sportu handicapovaných v naší zemi. Což není lehké, protože pracuji jen s veřejně dostupnými informacemi a ty nejsou úplné.

Dále je úkolem jednoduše vysvětlit průběh soudních jednání a argumentů zúčastněných stran a zároveň ponechat všechny potřebné informace pro pochopení důvodů pro rozhodnutí soudů. Souběžně uvedu, jaké situace rozhodnutí soudu v daném čase vyvolalo.

Následně se podívám, jak mezinárodní střešní sportovní organizace, i subjekty v České republice, uplatňovaly své kompetence, aby napomohly vyřešení konfliktu.

Samozřejmě v celé věci velkou roli sehrálo mnoho neveřejných jednání, ze kterých nejsou k dispozici zápisy, osobní rozhovory, nevyřčená fakta, nemůže být mojí ambicí podat úplný přehled a ani není, cílem je podívat se na celou situaci komplexně a dát do souvislostí skutečnosti, které jsou známé, ale dosud se s nimi mnoho neargumentovalo.

4. METODIKA

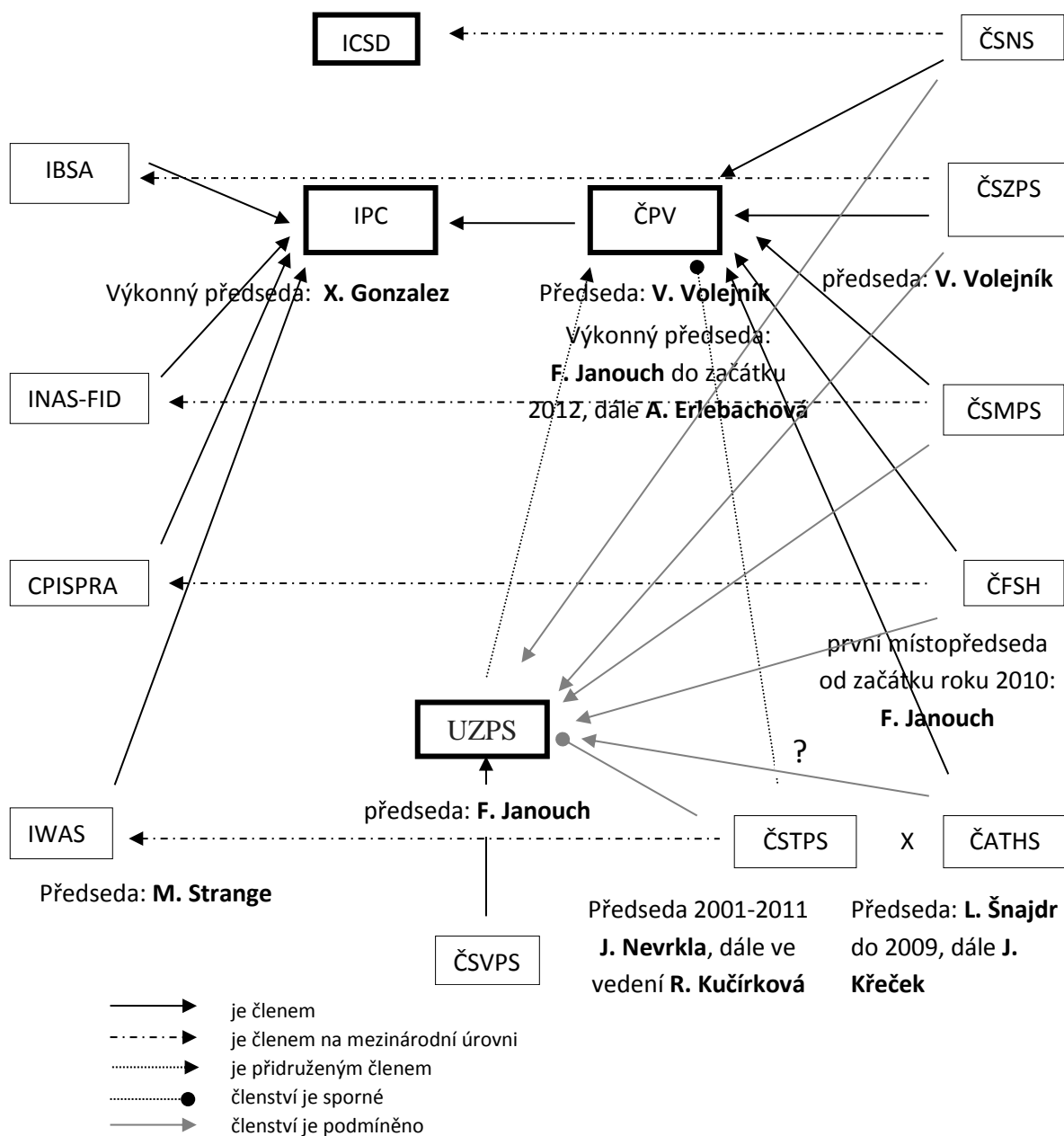
Tato bakalářská práce se ve své hlavní části zabývá studováním a vyhodnocováním soudních rozsudků, právních předpisů, korespondence, různých prohlášení a dokumentů. Všechny zdroje, které uvádím, jsou v písemné formě a jsou veřejně dostupné. Jsou mezi nimi publikace, občanské zákoníky, judikatura soudů i materiály zveřejněné na Internetu.

Vzhledem ke kompilačnímu charakteru práce jsem se snažila již existující poznatky a informace spojit do ještě neuveřejněných souvislostí.

Text je založen jak na teoretických tak i praktických základech a proto jsem k sepsání použila tyto navzájem prolínající se metody:

Srovnávání	zjišťování rozdílných (či shodných) jevů pro ověření
Indukce	vyvození obecně platného úsudku z mnoha jednotlivých informací
Dedukce	vyvození konkrétního závěru z obecně platných předpokladů
Analýza	rozebrání celku na dílčí části a poznání jejich vazeb a vlastností
Syntéza	spojení jednotlivých částí v celek a vzájemné propojení
Synchronní metoda	zjišťování současného stavu
Diachronní metoda	zjišťování proměnlivosti v čase, vývoje
Přímá metoda	zisk informací z materiálů přímo se týkajících materiálů
Nepřímá metoda	doplňování informací z materiálů nepřímo se týkajících

5. SYNTÉZA POZNATKŮ A VÝSLEDKY

Obrázek č. 2: Organizační struktura sportu handicapovaných

Pro lepší orientaci v textu těchto kapitol, které pojednávají o průběhu a souvislostech sporu mezi Českým svazem tělesně postižených sportovců a Českým paralympijským výborem zde předkládám přehled organizační struktury sportu handicapovaných. Obrázek znázorňuje vazby mezi organizacemi navzájem, která je jaké

nadřizena. Zároveň ukazuje, kdo z osob, které nejčastěji figurují dále v textu, zastává jakou funkci.

Vyplývá, že národní svazy rozdělené dle typu postižení jsou sdružovány mezinárodním federacím, jež jsou členskými subjekty IPC (kromě samostatného výboru ICSD). Český paralympijský výbor spolu UZPS sdružuje všechny národní svazy a je členem Mezinárodního paralympijského výboru. Nadřazená organizace trvá na dodržování členských povinností a uděluje práva.

5.1. Vznik sporu ČSTPS s ČPV

Spor byl započat na konci roku 2004 a do dnešního dne ještě nebyl ukončen ke spokojenosti obou stran. Téměř od začátku se problémy o organizační uspořádání ve sportu handicapovaných vedly před soudy ČR. Za dobu trvání sporu došlo k několika situacím, které ovlivnily jednak přímé účastníky debat, sportovní svazy sdružené v ČPV, sportovní oddíly a v neposlední řadě mnoho sportovců a přinutily k jednání mezinárodní subjekty.

5.1.1. Situace před sporem

Spor Mezi Českým svazem tělesně postižených sportovců a Českým paralympijským výborem vznikl v roce 2004, tj. v roce, kdy byly pořádány XII. Letní paralympijské hry v Aténách a kde měl Český paralympijský tým (ČPT) mnohé úspěchy, zvláště pak sportovci z ČSTPS (25 z celkových 31 (www.cstps.cz)).

V době před vypuknutím sporu byl Mgr. Jan Nevrkla předsedou ČSTPS, členem Výkonného grémia (nejvyššího orgánu) ČPV a vedoucím výpravy ČPT v Aténách. Mgr. Radka Kučírková byla místopředsedkyní ČSTPS a sportovní manažerkou ČPT v Aténách. Pan Vojtěch Volejník byl předsedou ČPV, prezidentem ČSNS a pan František Janouch byl výkonným předsedou ČPV, předsedou UZPS a předsedou ČFSH.

5.1.2. Důvody počátku sporu

Dle vyjádření ČSTPS³¹ byl tento svaz dlouhodobě nespokojen především s organizační strukturou a systémem účetnictví, hospodařením a rozdělováním financí v ČPV:

Stanovy Českého paralympijského výboru jsou v zásadním rozporu se zákonem o sdružování občanů; vylučují členství fyzických osob a absentuje dělba moci spolčovacích, výkonných a kontrolních; vše je určováno jediným a nevoleným orgánem, který může neomezeně prodlužovat či naopak zkracovat funkční období svých členů. ... včetně nemožnosti kontroly rozdělování a hospodaření se státními prostředky a prostředky partnerů ČPV; za dokladované chyby v účetnictví a nesprávné informace ohledně aktuálního stavu čerpání financí není nikdo shledáván odpovědným

(J. Nevrkla, *příloha e-mailu ČSTPS*, 1.12.2004).

Domnívám se, že jejich nespokojenost pramenila i ze dvou dalších důvodů:

- 1) z „nespravedlivého“ rozdělování státních dotací z MŠMT a nedostatečného zohledňování dosažených úspěchů sportovců z ČSTPS. Usuzuji z následující věty ze zápisu Výboru svazu ČSTPS v roce 2006: „VSS (pozn. autora: výbor svazu schvaluje): Nesouhlas s výší a způsobem přidělení dotace z MŠMT, která nestačí ani na zajištění základních aktivit svazu a ohrožuje státní reprezentaci.“ Na jiném místě téhož dokumentu najdeme větu: „Z oficiální tabulky MŠMT vyplývá, že celková suma peněz pro sport zdravotně postižených je stejná jako v loňském roce“ Vzhledem k tomu, že způsob rozdělování dotací MŠMT pro státní reprezentaci, tzv. „Klíč“³², byl již léta téměř totožný, dovoluji si usoudit, že stejně tak byl svaz nespokojený již v roce 2004 (*Návrh zápisu 3. VS ČSTPS*, 25.4.2006),
- 2) z „nespravedlivého“ vyhodnocování dosažených úspěchů a výkonů sportovců na soutěžích v anketě „Paralympionik roku“, která taktéž má roky stejný vyhodnocující postup. Myslím si to díky vyjádřenému nesouhlasu ČSTPS, že „do desítky (pozn. autora: nominovaných do ankety) se nedostali další ze tří paralympijských vítězů (pozn. autora: sportovci ČSTPS)... k tomu došlo právě striktním lpěním VG ČPV na kritériích, které požadují zastoupení každého svazu sportovcem, který získá na ME, MS, paralympiádě nebo deaflympiádě (vrcholná soutěž neslyšících) jakoukoliv medaili. Tématem k úvaze je tedy

³¹ na svých internetových stránkách a mnoha dalších prohlášeních

³² Systém přerozdělování pro zdravotně postižené sportovce je následující: Celkový objem financí se procentuálně rozdělí dle členské základny mezi ČPV a UZPS (zanedbatelnou částku dostane také České hnutí speciálních olympiád ČHSO), ty dají nadpoloviční částku na „společné náklady“ tedy členské příspěvky mezinárodním organizacím, na a zajištění účasti na paralympijských hrách atd., všem svým sdruženým svazům přidělí paušální příspěvek a ze zůstatku se svazům rozdělí 50% dle jejich členské základny a 50% dle výkonnosti sportovců (*Tabulka MŠMT finančních prostředků pro sportovní reprezentaci ZPS*, 2006).

zásadní změna kritérií, které budou zohledňovat především kvalitu sportovního výkonu a dají menší váhu pouze doplňujícím ohodnocením světových rekordů a obhajob medailí“

(Nevrkla: *Vyjádření ČSTPS k pořadí Paralympionika roku*, 2004).

Výbor svazu (VS) ČSTPS dne 17.11.2004 jednomyslně odsouhlasil, že „VS dává plný mandát Janu Nevrklovi k oznámení **možnosti** vystoupení ČSTPS z ČPV, pokud nebudou akceptovány požadavky na transformaci ČPV" (Zápis z Výboru svazu ČSTPS, 17.11.2012).

To se také dne 18.11.2004 na Výkonném grémiu ČPV stalo³³. Dne 1.12.2004 předseda ČSTPS poslal vedení ČPV a dalším e-mail s přílohou, s následujícím zněním:

*ČSTPS na základě rozhodnutí výkonného výboru svazu ze dne 17.11. 2004 jako nejvyššího orgánu mezi valnými hromadami **vystupuje** z Českého paralympijského výboru pro nemožnost dosáhnout nutných změn ohledně transparentního rozdělování financí a změn v uspořádání ČPV uvnitř nejvyššího a jediného orgánu ČPV, výkonného grémia (VG, oznámeno na VG dne 18.11. 2004)*

(J. Nevrkla, *příloha e-mailu ČSTPS*, 1.12.2004).

Dále e-mail uvádí, za jakých podmínek by se vystoupení dalo zvrátit, nicméně citace úvodní věty je doslovná a právě převážně o jejím výkladu se spor vedl.

9.12.2004 bylo na VG ČPV přijato usnesení, kterým toto grémium vzalo na vědomí vystoupení ČSTPS z ČPV (Rozsudek č.j. 14 C 14/2005-40, 2005).

Ing. Martin Němec, člen ČSTP a několikanásobný paralympijský medailista, poslal dne 28.12.2005 stížností na jednání Mgr. Jana Nevrkly a podnět Výboru svazu k prošetření celé záležitosti z důvodu překročení mandátu, které ohrožuje existenci svazu (M. Němec, *dopis se stížností*, 28.12.2005).

V odpovědi na stížnost M. Němce ČSTPS dne 10.1.2006 uvedl: „Všechna pravidla, ... bodů stanov i mandátu daného výborem předsedovi, byla dodržena, a předseda postupoval přesně v intencích mandátu, který mu byl dán výborem. ... Mandát výboru svazu byl pro předsedu jasně definován tak, že pokud jednání selžou, může oznámit plné vystoupení v souladu se stanovami svazu. ... Výbor svazu celou záležitost posoudil a došel k závěru, že se vedení svazu a jeho předseda chovali odpovědně a s plným vědomím toho, co by mohlo nastat v případě vystoupení

³³ Jan Nevrkla a ČSTPS říká, že oznámil možnost vystoupení, ČPV říká, že Jan Nevrkla oznámil vystoupení, zápis k tomu není k dispozici.

ČSTPS z ČPV v momentě, kdy nebudou dohodnuta jasná pravidla a jednání o systémových změnách v ČPV včetně jeho financování“ (R. Kučírková a M. Stark, *Odpověď na stížnost M.Němce*, 13.1.2006).

5.2. Spor o členství a souvislosti

5.2.1. Události roku 2005

Jednání u Obvodního soudu pro Prahu 6

ČSTPS podal dne 12.1.2005 žalobu na ČPV k Obvodnímu soudu pro Prahu 6 „o zrušení usnesení výkonného grémia ČPV a určení, že žalobce je členem Českého paralympijského výboru“ (Rozsudek č.j. 14 C 14/2005-40, 2005, s. 1). Tento soud rozhodl dne 22.12.2005 následovně:

1) ve věci zrušení usnesení VG ČPV o vystoupení žalobu zamítl, protože že Jan Nevrkla, vzhledem ke svému pověření pouze k oznámení možnosti vystoupení, provedl neplatný právní úkon³⁴ a protože VG nevydalo žádné rozhodnutí³⁵, které by se dalo napadnout, pouze oznámení vzalo na vědomí.

2) v otázce určení členství vzhledem k neplatnému právnímu úkonu o vystoupení rozhodl, že ČSTPS je členem ČPV. Udělení rozhodnutí zdůvodnil naléhavostí právního zájmu na určení³⁶, protože nejistota právního postavení ovlivňuje existenci (např. přidělení dotací) ČSTPS.

Text výše čerpá z: (Rozsudek č.j. 14 C 14/2005-40, 2005).

³⁴ Ve smyslu § 39 občanského zákoníku: „Neplatný je právní úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přiči dobrým mravům.“ Protože podle § 20 odstavec 1 občanského zákoníku „Právní úkony právnické osoby ve všech věcech činí ti, kteří k tomu jsou oprávněni smlouvou...nebo zákonem (statutární orgány)“ (*zákon č. 40/1964 Sb.*, občanský zákoník, 1964, §39).

Obvodní soud doslovně uvedl následující: „Soud vzal v tomto směru za prokázáno / ze zápisu 7. Schůze výboru ČSTPS ze 7.11.2004/, že Jan Nevrkla byl pověřen k oznámení možnosti vystoupení z ČPV / nikoliv tedy k vystoupení samotnému/. Vzhledem k tomu, že Jan Nevrkla, pokud učinil úkon směřující k vystoupení žalobce z ČPV, činil tak v rozporu se stanovami a tedy bez ohledu na jazykový a další výklad prohlášení ČSTPS, které bylo zasláno žalovanému mailem 1.12.2004, ani takovéto písemné prohlášení nemohlo být pojímáno jako vystoupení žalobce z řad ČPV na vlastní žádost, neboť projev vůle žalobce nebyl v souladu se stanovami žalobce, neboť předseda svazu k vystoupení nebyl pověřen výborem svazu“ (Rozsudek č.j. 14 C 14/2005-40, 2005, s. 3).

³⁵ Dle § 15 odstavec 1 občanského zákoníku se občanské sdružení může obrátit na soud s otázkou, zda je **rozhodnutí** orgánu o.s. v souladu se zákonem a stanovami o.s. (viz kapitola 2.2.2.)

³⁶ Z hlediska § 80 písmeno c) zákona č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád (o.s.ř.): „Žalobou (návrhem na zahájení řízení) lze uplatnit, aby bylo rozhodnuto zejména o určení, zda tu právní vztah nebo právo je či není, je-li na tom naléhavý právní zájem.“ - o tom vlastně soud musí rozhodnout vždy, protože kdyby tuto skutečnost (nebo skutečnost v písmenech a) a b) stejného zákona) neshledal, musel by žalobu zamítnout. Tady ale takové shledání nabývá podstatnějšího smyslu, protože se jedná o rozhodnutí ve sporu dvou občanských sdružení, kde má soudní moc i stát pouze omezené pravomoci.

Založení ČATHS a změna stanov ČPV

Ve stanovách ČPV bylo ohledně členství svazů řečeno, že v ČPV jsou sdruženy svazy tak, aby byla zastoupena všechna postižení. Tím že Český svaz tělesně postižených sportovců nebyl nadále považován za člena ČPV, tělesné postižení ve struktuře chybělo.

Proto byla v březnu 2005 z iniciativy ČPV založena Česká asociace tělesně handicapovaných sportovců (ČATHS), která měla být a byla zastřešující organizací právě pro tělesně postižené.

Poté, 29.3.2005, byly stanovy ČPV změněny a doplněny o formulaci, že „...každý druh zdravotního postižení může být zastoupen pouze jedním svazem“ (*Stanovy ČPV*, 2005, čl. III., odst. 2.) a že „sportovci mohou uplatnit nominační nároky na akce IPC, IDC (včetně mezinárodních kontinentálních akcí) jen tehdy, jsou-li členy některého ze sdružených sportovních svazů...“ (*Stanovy ČPV*, 2005, čl. III., odst. 2.1).

Změna stanov UZPS a vyloučení ČSTPS

UZPS na den 20.4.2005 svolala Sbor zástupců, jehož programem bylo schválit nové stanovy a rozdělit finanční prostředky. Změna stanovila, že všechny subjekty sdružené v Unii musí být i členy ČPV. To vyřadilo ČSTPS z členství v UZPS a místo něj byla přijata nově vzniklá Asociace (www.cstps.cz).

Tímto krokem byl ČSTPS odstaven od státních finančních dotací na veřejně prospěšné programy a státní reprezentaci, protože všechny prostředky od MŠMT jsou přiděleny ČPV a UZPS, kteří peníze rozdělují svým členům³⁷.

5.2.2. Události roku 2006

Jednání Městského soudu v Praze

Český paralympijský výbor se odvolal na rozhodnutí Obvodního soudu pro Prahu 6 ve věci určení členství ČSTPS v ČPV. To, že oznámení provedl neoprávněný orgán

³⁷ Dle stanoviska MŠMT 2005: „Prostředky poukázané na ČPV jsou rozděleny na příslušné druhy zdravotního postižení, včetně zabezpečení nutných organizačních záležitostí na mezinárodní úrovni. ... U sportovní činnosti v působnosti UZPS je nutné uzavřít smlouvu o přidělení finančního objemu na specifický účel, podle schváleného „Projektů“, mezi UZPS a jednotlivými svazy nebo jednotlivými druhy zdravotního postižení, které jsou občanským sdružením (Registrace u MV ČR)“ (Hrdý: *Veřejné stanovisko MŠMT k problematice ZPS v ČR*, 2005).

sdužení³⁸, z něj ještě neplatný právní úkon nedělá, argumentoval a dovolával se na odluku státu od občanských sdružení dle Listiny základních práv a svobod³⁹.

Soud dne 23.5.2006 změnil rozsudek obvodního soudu tak, že žaloba se ve věci určení členství se zamítá, a odůvodnil to § 15 zákona č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů, (viz kapitola 2.2.2.) s tím, že žalobce (ČSTPS) se obvodního soudu domáhal určení, zda je či není členem, což není přezkoumání rozhodnutí orgánu sdružení tak, jak ho zmíněný paragraf definuje, a tudíž stát nemá zmocnění zasahovat do vnitřního uspořádání sdružení.

Text výše čerpá z: (Rozsudek č.j. 30 Co 137/2006-71, 2006).

Vydání Jednotných pravidel ČPV a znemožnění účasti na soutěžích sportovců ČSTPS

Na konci 2006 byla vydána Jednotná pravidla ČPV k zajištění sportovní reprezentace, která byla konzultována s IPC (Volejník, 2010).

Ta mimo jiné říkají, že: „1/ Jediným kompetentním subjektem, který má v Českém paralympijském výboru (ČPV) právo a povinnost zastupovat zájmy a potřeby tělesně postižených sportovců, je Česká asociace tělesně handicapovaných sportovců (ČATHS)... 5/ V souladu se stanoviskem IPC nelze považovat za diskriminaci, pokud ČPV nebo některý z jeho členů nebude nominovat výkonného sportovce, který není z nějakého důvodu součástí organizační struktury ČPV“ (Volejník, 2006, WWW).

5.2.3. Události roku 2007

Jednání u Nejvyššího soudu ČR

Dovolání ČSTPS k Nejvyššímu soudu se domáhalo rozhodnutí o určení členství, protože i když ČPV nevydal rozhodnutí, které by se dalo přezkoumat, přestal s ČSTPS jednat jako se svým členem a to má pro tento svaz existenční důsledky. §15 odst. 1 zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů na tuto možnost nepamatuje a tak je žalobci odepřena soudní ochrana, na kterou má právo⁴⁰.

Nejvyšší soud ČR dne 28.7.2007 vydal rozhodnutí, že ruší rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 i rozsudek Odvolacího Městského soudu v Praze (a celé řízení se

³⁸ S odvoláním na stanovky ČSTPS (1998, čl. VI odst. 2.1.): „Výbor svazu (VS) je nejvyšším orgánem svazu mezi zasedáními VHS.“ Odstavec 2.3.: „Jménem svazu jedná navenek v běžných věcech předseda samostatně. Ve věcech s majetkovým plněním nad 100tis. Kč jedná předseda spolu s jedním z místopředsedů. K jednání ve věcech nad 500tis. Je nutný předchozí souhlas VS.“

³⁹ Listina základních práv a svobod: „Politické strany a politická hnutí jakož i jiná sdružení jsou odděleny od státu“ (zákon č. 2/1993 Sb., 1993, čl. 20, odst. 4).

⁴⁰ Dle čl. 36 zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, viz. následující strana.

zastavuje) a věc postupuje příslušnému orgánu žalovaného k dalšímu řízení⁴¹. Odůvodnil to tím, soudy mohou rozhodnout pouze o určovací žalobě, tedy žalobě, která se přesně domáhá určení, jestli rozhodnutí orgánu sdružení v souladu se zákonem nebo stanovami či nikoliv. A žaloba v tomto případě nebyla určovací žalobou.

Text výše čerpá z: (Rozsudek č.j. 28 Cdo 2948/2006, 2006).

5.2.4. Události roku 2009

Jednání u Ústavního soudu

Na rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR podal ČSTPS ústavní stížnost, jejímž hlavním argumentem bylo, že byla porušena Ústava⁴², Listina základních lidských práv a svobod⁴³ a Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod⁴⁴.

Ústavní soud dne 23.4.2009 zrušil předešlý rozsudek Nejvyššího soudu ČR. Ve svém nálezu uvedl, že má pravomoc přezkoumat, zda řízení jako celek bylo spravedlivé a Nejvyšší soud ČR soud dostatečně neošetřil, kdo má spravedlnost pro ČSTPS určit, protože není jasné, který orgán žalovaného je příslušný a je zjevné, že vzhledem k sporu

⁴¹ Výkonně grémium ČPV tedy v dalším řízení konstatovalo, že „žalobce není členem žalovaného z důvodu vystoupení na vlastní žádost učiněného statutárním zástupcem žalobce bez použití podmiňovacího způsobu verbálně před šesti svědky dne 18.11.2004, tedy postupem dle článku 9.2 stanov žalovaného“ (Hartmanová, 2007, odst. 2) a tak předseda ČPV vydal rozhodnutí, „že žalobce není členem žalovaného od 18.11.2004“ (Hartmanová).

K tomu ČSTPS podal dne 19.10.2007 k Obvodnímu soudu pro Prahu 6 Žalobu na přezkoumání rozhodnutí Českého paralympijského výboru ze dne 18.9.2007 a argumentoval, že toto rozhodnutí není v souladu se stanovami ČPV, protože aby bylo vystoupení provedeno na vlastní žádost, (jak se píše ve stanovách ČPV), muselo by vystoupení provedeno v souladu se stanovami ČSTPS, což nebylo, protože k oznámení vystoupení na vlastní žádost nebyl předseda ČSTPS Jan Nevrlá zmocněn. V Žalobě se domáhali zrušení Rozhodnutí ČPV a určení, že ČSTPS nikdy nepřestal být členem ČPV. Obvodní soud řízení zastavil, protože významově stejná věc je již v soudním řízení žalobou ze dne 12.1.2005. ČSTPS se odvolal, ale než bylo o odvolání rozhodnuto, vzal odvolání i žalobu zpět a celé řízení bylo zastaveno. (Usnesení č.j. 68 Co 171/2010, 2010)

⁴² Ústava ČR: „Soudy jsou povolány především k tomu, aby zákonem stanoveným způsobem poskytovaly ochranu právům. Jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy“ (zákon č. 1/1993 Sb., 1993, čl. 90).

⁴³ LZPS: „Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.“ a čl. 38 odst. 2): „Každý má právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům...“ (zákon č. 2/1993, 1993, čl. 36, odst. 1)

⁴⁴ Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod (1950, čl. 6 odst. 1): „Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla spravedlivě, veřejně a v přiměřené lhůtě projednána nezávislým a nestranným soudem zřízeným zákonem, který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích nebo o oprávněnosti jakéhokoli trestního obvinění proti němu. Rozsudek musí být vyhlášen veřejně, avšak tisk a veřejnost mohou být vyloučeny buď po dobu celého nebo části procesu v zájmu mravnosti, veřejného pořádku nebo národní bezpečnosti v demokratické společnosti, nebo když to vyžadují zájmy nezletilých nebo ochrana soukromého života účastníků, anebo v rozsahu považovaném soudem za zcela nezbytný pokud by, vzhledem ke zvláštním okolnostem, veřejnost řízení mohla být na újmu zájmům spravedlnosti.“

nebude posouzení objektivní. ČSTPS tedy podle něj bylo odepřeno právo na soudní ochranu, když se zákon vztahuje jen na „Rozhodnutí“ a nevztahuje se také na činy.

Text výše čerpá z: (Nález Ústavního soudu č.j. III. ÚS 2542/07)

Jednání u Nejvyššího soudu

Díky ústavnímu nálezu se věc vrátila k Nejvyššímu soudu ČR. Ten dne 21.10.2009 zrušil rozsudek Městského soudu v Praze z roku 2006 a vyzval tento soud k dalšímu řízení. Jelikož je Nejvyšší soud ČR vázán právním názorem Ústavního soudu (Bílková, David a Podivínová, 2012)⁴⁵, usoudil, že společenské vztahy jsou rozmanité, a proto § 15 zákona č. 83/1990 nemůže zahrnout všechny situace, které mohou vzniknout, to ale ještě není důvod odepřít občanskému sdružení právo na soudní ochranu. Dále zopakoval, že vystoupení bylo provedeno neplatným právním aktem, tudíž členství nemohlo zaniknout (Rozsudek č.j. 28 Cdo 1919/2009, 2009).

5.2.5. Události roku 2010

Jednání u Městského soudu v Praze

Městský soud v Praze dne 13.4.2010 potvrdil rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 z roku 2005, protože byl, mimo jiné, vázán názorem jak Nejvyššího soudu ČR, tak i soudu Ústavního, které potvrdily výroky soudu Obvodního, že členství trvá, protože vystoupení bylo provedeno neplatným právním aktem (Rozsudek č.j. 30 Co 137/2006-104, 2010).

Jednání u Nejvyššího soudu ČR

Proti výše uvedenému rozsudku Městského soudu v Praze podal ČPV dovolání k Nejvyššímu soudu ČR pro vadu v řízení a pro zásadní význam rozsudku. Ten ale dovolání dne 11.11.2010 odmítl, protože shledal, že rozsudek Městského soudu neměl zásadní význam, neřešil otázku, která by ještě u dovolacího soudu nebyla řešena.

Proti tomuto usnesení již nebyl přípustný opravný prostředek dle občanského soudního řádu.

Text výše čerpá z: (Rozsudek č.j. 28 Cdo 4162/2010, 2010).

⁴⁵ Dle zákona č. 1/1993 Sb., čl. 89, odst. 2: „Vykonatelná rozhodnutí Ústavního soudu jsou závazná pro všechny orgány i osoby.“

5.3. Spor o členské poplatky

Jako reakci na konečné rozhodnutí Městského soudu z 13.4.2010, že ČSTPS vždy byl členem ČPV, Výkonné grémium ČPV konané dne 7.5.2010 odsouhlasilo poslání výzvy pro ČSTPS k úhradě dluhu za nezaplacené členské poplatky za roky 2005 - 2009, což bylo vypočítáno jako částka 4 950 000,00 Kč se splatností 3 dny od doručení výzvy. S tuto částku ve stanovené lhůtě nezaplatil, proto byl svaz tělesně postižených na zasedání VG ČPV dne 19.5.2010 vyloučen pro neplnění povinností člena sdružení (V. Volejník, *Výzva ČSTPS k úhradě dluhu na členských příspěvcích*, 10.5.2010.)

Proto ČSTPS podal na Obvodní soud pro Prahu 6 žalobu „o určení zákonnosti rozhodnutí Českého paralympijského výboru ze dne 19.5.2010.“ Soud dne 12.5.2011 rozhodl, že rozhodnutí VG ČPV bylo v rozporu se stanovami, ale odmítl toto rozhodnutí zrušit (Usnesení č.j. 22 Co 581/2011-61, 2011).

Dále konstatoval, že „požadavek žalovaného na zpětné uhrazení členských poplatků za dobu trvání sporu mezi účastníky a následné vyloučení žalobce je tak zcela neadekvátní nastalé situaci“ (X. Gonzalez, *Okamžitá suspendace ČPV z definovaných aktivit IPC*, 30.9.2011).

ČPV se proti rozsudku odvolal k Městskému soudu v Praze, ale vzápětí (17.10.2011) vzal odvolání zpět (Usnesení č.j. 22 Co 581/2011-61, 2011).

Stalo se tak z důvodu dočasné suspendace členství ČPV v IPC.

5.4. Suspendace členství ČPV v IPC

Mezinárodní paralympijský výbor poslal dne 30.9.2011 dopis Českému paralympijskému výboru s oznámením okamžitého dočasného zbavení členských práv a činností ČPV v IPC, kromě práva přihlašovat sportovce na závody pořádané pod záštitou IPC (X. Gonzalez, *Okamžitá suspendace ČPV z definovaných aktivit IPC*, 30.9.2011).

To se zatím stalo jen třikrát, vyloučení byli Jihoafrická republika v době apartheidu, Somálsko a Bangladéš z důvodu porušování lidských práv.

Oznámil, že suspendace bude zrušena vyřešením problematických záležitostí mezi ČSTPS a ČPV. Důvodem byla nespokojenost IPC s průběhem tohoto dlouhotrvajícího sporu a zvláště pak otevření dalšího soudního jednání ohledně členských poplatků bylo

poslední kapkou Tím, jak určili, bylo porušeno několik povinností členů IPC⁴⁶ a spolu s velkými výdaji a mnoha nepříjemnostmi pro výkonné orgány Mezinárodního paralympijského výboru shledali, že je nutné zakročit větší měrou než jen doporučeními a návrhy řešení tak, jak dělali doposud (X. Gonzalez, *Okamžitá suspendace ČPV z definovaných aktivit IPC*, 30.9.2011).

Aby byly učiněny kroky k zvrácení dočasného vyloučení z IPC, konalo se dne 7.10.2011 jednání VG ČPV, na kterém bylo odsouhlaseno, že odvolání proti rozsudku Obvodního soudu se stahuje, rozhodnutí o vyloučení ČSTPS z ČPV z roku 2010 se ruší, tedy ČSTPS je přijat za člena, mění se stanovy a plánují se změny ve vedení ČPV po LPH Londýn 2012 (Lukeš, 2011, WWW).

11.1.2012 X. Gonzalez z IPC poslal ČPV dopis s upřesněním podmínek suspendace. Dopis říká, že ačkoliv ČSTPS byl 7.10.2011 přijat za člena ČPV, fakticky se to neprojevuje, protože mu byly odmítnuty finanční prostředky kvůli stále trvající kauze 911⁴⁷. Upozorňuje na to, že tato možnost pozastavit financování byla do stanov přidána také 7.10.2011, takže je zjevné, že kroky byly promyšleny tak, aby ČSTPS byl stejně znevýhodněn. Proto požadují poskytnutí plné finanční podpory ČSTPS jako všem ostatním členům ČPV. Také nechápe nadále uznávání ČATHS jako legitimní sportovní organizace, když teď jsou v ČPV dva svazy, které zastupují to stejné postižení a i Obvodní soud shledal existenci ČATHS jako účelovou. Stanovuje termín 19.4.2012 jako poslední den pro splnění popsanych podmínek⁴⁸ a vyzývá ke spolupráci na sporu MŠMT. A upozorňuje, že právě udělení výjimky ze suspendace ČPV na členská práva pro přihlášení sportovců na závody zastřešené IPC mělo umožnit sportovcům kvalifikovat se na tuto největší sportovní událost, ale pokud ČPV nesplní podmínky včas, nebudou se jí moci účastnit.

5.4.1. Otevřený dopis sportovců ČATHS

16.1.2012 sportovci ČATHS posílají otevřený dopis Xavieru Gonzalezovi, výkonnému předsedovi IPC otevřený dopis, s prosbou o uznání dvou svazů zastupujících stejné postižení jako legitimní z důvodu dobrých sportovních výsledků sdružených členů,

⁴⁶ jako podporovat dobré jméno paralympismu, neinformovali o skutečnostech, které mohou paralympijské hnutí ohrozit atd.

⁴⁷ Viz v kapitole 5.5.1.

⁴⁸ Jak IPC uvedl v dopise, toto datum je poslední termín pro udělení akreditací sportovcům na LPH 2012, ale paralympijské sporty mají vlastní termíny pro udělení kvót pro sportovce, nejbližší termín má vzpírání a to dne 2.3.2012.

nekonfliktnost v celé kauze a pravděpodobné ohrožení výsledků, pokud budou sportovci násilně sdružení v jednu organizaci s ČSTPS tak, jak to bylo v roce 2004. Zároveň navrhli řešení, že zůstanou dva svazy, ale oba budou mít stejná, vyřeší se kauza 911 a systém financování pro všech 6 svazů, rezignace pánů Františka Janoucha⁴⁹ a Vojtěcha Volejníka na všechny jejich funkce ve sportu handicapovaných.

Xavier Gonzalez poslal 24.1.2012 sportovcům ČATHS odpověď, že jejich asociace nebyla tak úplně nestranná, protože jejich předseda hlasoval pro vyloučení ČSTPS z ČPV v roce 2010 a proto by měli umět nést následky, ale že chápe, že organizace nemohou být hned násilně sloučeny, proto existence dvou svazů se stejnou náplní nemusí být vyřešena hned.

5.4.2. Memorandum o porozumění

Vzhledem k tomu, že Mezinárodní paralympijský výbor nebyl spraven o průběhu Výkonného grémia ČPV, konaného dne 25.1.2012, poslal Gonzalez ČPV 2.2.2012 další dopis, ve kterém vyjadřuje znepokojení z nečinnosti ČPV v napravení věci a proto navrhl obsah Memoranda o porozumění, které by podle něj měly zúčastněné strany (ČPV, ČATHS a ČSTPS) podepsat do 12.3.2012 a zavázat se tak k plnění stanovených podmínek v průběhu roku, ale minimálně změny stanov ČPV do 31.3.2012.

17.2.2012 bylo Memorandum o porozumění těmito stranami podepsáno, ČSTPS ale připsal, že podepisuje jen s příslibem podepsání Dohody o uhrazení závazku 911 tisíc Kč ČSTPS u ČSTV⁵⁰ a dohody o členských poplatcích. (*Memorandum o porozumění*, 17.2.2012).

5.4.3. Zrušení suspendace

Jak Český paralympijský výbor oznámil ve svém dopisu členům ze dne 24.2.2012 byla podepsána také Dohoda o uhrazení závazku 911 000,00 Kč ČSTPS u ČSTV. 23.2.2012 Výkonné grémium ČPV odsouhlasilo změnu stanov platných do konce roku 2012, poté by měly být budou vytvořeny stanovy nové. Vzhledem k tomu, že Český paralympijský výbor a spolu s ním vlastně i ČSTPS a ČATHS vyřešili všechny

⁴⁹ 18.1.2012 výkonný předseda ČPV pan František Janouch na svou funkci opravdu rezignoval a byl nahrazen Alenou Erlebachou, dosavadní předsedkyní Českého svazu mentálně postižených sportovců. Ještě před ním, v říjnu 2011, na svou funkci předsedy ČSTPS rezignoval Mgr. Jan Nevrkla (ČTK, 2011, WWW), ve vedení svazu ho zastoupila místopředsedkyně ČSTPS Radka Kučírková.

⁵⁰ Více v kapitole 5.5.1.

nejdůležitější záležitosti, které způsobily pozastavení členství v IPC, 23.2.2012 Mezinárodní paralympijský výbor zrušil suspendaci ČPV s tím, že celou situaci bude nadále sledovat.

Tedy 22.8.2012 český paralympijský tým odjel na Letní paralympijské hry Londýn 2012 a vybojoval tam celkem 11 medailí.

5.5. Další kauzy sporu

Spor Českého svazu tělesně postižených sportovců s Českým paralympijským výborem způsobil i jiné situace než jednání před soudy České republiky a suspendaci z ČPV z Mezinárodního paralympijského výboru. Ty také přispěly k delšímu průběhu sporu nebo alespoň „rozdmychaly oheň“.

Zde uvádím ty, které se týkají autonomie sportovních organizací, spolků.

5.5.1. Kauza 911

Na začátku roku 2005 dostal Český svaz tělesně postižených sportovců od Českého svazu tělesné výchovy dotací ve výši 911 000,00 Kč. Použití poskytnutých finančních prostředků, jelikož to nebyla státní dotace od MŠMT ale od ČSTV, muselo být vyúčtováno.

Vyúčtování proběhlo neúplně a tak měly být peníze vráceny ČSTV. ČSTPS už je ale spotřebovalo, protože v daném roce již kvůli sporu dostal méně z dotací od MŠMT. Svaz tělesně postižených byl tedy nařknut z neodůvodněného obohacení částkou 911 000 Kč a bylo zahájeno soudní řízení o tyto peníze mezi ČSTV a ČSTPS.

Text výše čerpá z: (www.cstps.cz)

O stanovisko ke kauze a ke způsobu rozdělování finančních dotací ze státního rozpočtu pro sport tělesně postižených v roce 2005 vůbec byl vyzván náměstek ministryně MŠMT pan Karel Hrdý a následně i ministryně paní Petra Buzková osobně. Oba se vyjádřili, že aktuální způsob rozdělování je v souladu se zákony ČR a je platný pro všechny neziskové organizace stejně. Pokud jeden nesplní podmínky pro udělení dotace, nelze bohužel víc udělat (Hrdý, 2005 i Buzková, 2005)

V únoru 2006 byl soudem vydán platební rozkaz na sporný finanční obnos a následně se o něj vedl se soudní spor u Obvodního soudu pro Prahu 6. Ten rozhodl, že ČSTPS má peníze vrátit, protože na poskytnutí peněz nebyla mezi subjekty sepsána smlouva. ČSTPS se proti takovému rozhodnutí odvolal k Městskému soudu v Praze, který ale rozhodl stejně. Nakonec byl na ČSTPS v říjnu 2011 vydán exekuční příkaz na částku 1,5 milionu Kč (dotace, soudní a exekuční výlohy a úroky).

Vyřešení této kauzy bylo jednou z podmínek IPC pro zrušení suspendace členství. V rámci Dohody o uhrazení závazku 911 000,00 Kč ČSTPS u ČSTV⁵¹ ČPV se zavázalo, že uhradí jak závazek, tak všechny výdaje s ním související, ale je tu možnost o výši závazku jednat s ČSTV. Toto uhrazení bylo stanoveno jako nad rámec všeho financování mezi ČPV a ČSTPS (*Dohoda o uhrazení závazku 911 000*, 17.2.2011).

5.5.2. Petice za rovné příležitosti všech handicapovaných sportovců

7.12.2010 byla na Petiční výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky předána (PV PSP ČR) „Petice za rovné příležitosti všech handicapovaných sportovců“, kterou iniciovali sportovci ČSTPS. Podepsalo se pod ni přes 6000 osob (www.helpnet.cz).

PV PSP ČR, jehož zpravodajem, tedy osobou, která komunikuje se všemi zúčastněnými, byla jmenována poslankyně Lenka Kohoutová, se peticí zabýval několikrát na svých jednáních, jednou dokonce bylo i veřejné. Výbor došel k usnesení, že vznesе podmět Nejvyššímu kontrolnímu úřadu ke kontrole dotací MŠMT na sport zdravotně postižených v období 2004-2010, jelikož ale nejsou v tomto směru žádné další informace, lze usuzovat, že kontrola žádné pochybení neshledala (*Usnesení č. 46 PV*, 5.4. 2011).

MŠMT na jednání PV PSP ČR oznámilo, že má novou strategii pro zavedení přidělování dotací na sport pro handicapované přímo národním sportovním svazům přímo. Tato strategie je stále v projednávání (*Usnesení č. 46 PV*, 5.4. 2011).

5.5.3. Role IWAS ve sporu

Jedním z argumentů ČSTPS, proč je jejich svaz v tomto sporu v právu, nebo proč má větší legitimitu být člen ČPV než ČATHS, je jejich členství v IWAS. Jak je uvedeno výše v textu⁵², IWAS je mezinárodní střešní organizace pro osoby s tělesným handicapem,

⁵¹ Podepsána byla ve stejný den jako Memorandum o porozumění 17.2.2012

⁵² Kapitola 2.1.1.2.

převážně tedy pro osoby s amputací a na vozíku, která sdružuje národní svazy tohoto typu postižení.

Jelikož dlouhou dobu byl v ČR jediný svaz pro tělesné postižení - ČSTPS - byl členem IWAS on. Protože členství v IWAS není podmíněno členstvím v národním paralympijském výboru, nebyl důvod na tom nic měnit ani kvůli sporu o členství ani vznikem ČATHS.

Když IPC vznesl požadavek na existenci jednoho národního svazu pro tělesné postižení V ČR ke zrušení suspendace, IWAS se 9.2.2012 také vyjádřila, že má požadavky na své členy a proto požaduje sloučení ČSTPS a ČATHS do jednoho národního svazu zastupujícího všechny tělesně postižené. Jako konečný termín pro sloučení stanovila 31.3.2012.

Vznikly tak dohady o to, požadavek které sportovní organizace je nadřazený, rozhodující. Jestli výrok Mezinárodního paralympijského, který je nejvyšším orgánem paralympijského hnutí, jehož součástí jsou obě organizace ČSTPS i ČATHS, a který sice stanovil datum 31.3.2012 pro nastolení rovných podmínek pro obě organizace, ale jejich transformaci do jedné organizace požaduje až do konce roku 2021, tedy po LPH v Londýně. Nebo podmínka IWAS, která je nejvyšší mezinárodní organizací pro tělesné postižené a tudíž "přímou nadřízenou" oběma svazům, která stanovila datum pro transformaci už na 31.3.2012.

Diskuze na toto téma věc nijak neulehčila, nicméně v roce 2012 bylo důležité, aby sportovci mohli odjet na paralympijské hry a tudíž bylo důležitější splnit podmínku IPC. Což se také stalo a sportovci se PH zúčastnili. Dopad nesplnění podmínky IWAS je, že v současnosti není v IWAS zastoupen žádný subjekt České republiky.

Text výše čerpá z: *(e-mailová komunikace mezi ČSTPS, ČATHS a dalšími, v období 15.-22.2.2012).*

6. ZÁVĚR

Není pochyb o tom, že sport je velmi významná lidská činnost, která ovlivňuje společnost hned v několika směrech. Zároveň působí na obyvatelstvo ve všech jeho vrstvách a věkových kategoriích. Z důvodu velkého vlivu sportu by stát měl mít možnost ovlivnit, jaké jeho působení bude. A stát se snaží. Oblast sportu především podporuje a to zejména finančně přes nejrůznější programy, ať už na sport pro všechny, školní sport nebo státní reprezentaci. Vždyť slovo podpora je i v názvu zákona, kterým Česká republika vymezuje svůj vztah ke sportu.

Sport u nás, pokud mluvíme o sportu organizovaném, má jasně danou strukturu, nejmenšími jednotkami jsou sportovní kluby, nejvýše jsou asociace, svazy a federace. Kluby mohou být i společnostmi s ručením omezeným nebo akciovými společnostmi, to v případě, že vytvářejí zisk a pak se jejich činnost řídí dle obchodního zákoníku, ale většina sportovních klubů a zvláště pak sdružující svazy aj. jsou občanská sdružení neboli spolky zakládané podle zákona o sdružování občanů, pak ale mohou mít hospodářskou činnost pouze jako vedlejší náplň, pro podporu činnosti hlavní.

Takto vytvořené sportovní organizace mají díky zákonu o sdružování občanů (od 1.1.2014 nového občanského zákoníku) zajištěnou tzv. spolkovou autonomii na státních orgánech, protože v tomto zákoně je jasně definováno, že pouze soudy a pouze za určitých okolností a jistým způsobem mohou do záležitostí spolku zasáhnout.

Dalším specifikem oblasti sportu jsou sportovní pravidla. Ta si vydávají asociace pro jednotlivé druhy sportů samy a pokud se někdo stane členem spolku, automaticky se zaváže k jejich dodržování. Zároveň ale získá členská práva, která opravňují například k účasti na rozhodování spolku nebo umožňují zúčastnit se nějaké sportovní soutěže. Pravidla musí být v souladu s platným právním řádem i normami nadřazené sportovní organizace.

Dalo by se říci, že takto jasně a jednoduše definované zásady pro fungování sport zjednodušují a dávají mu větší svobodu. Komplikace však vnáší jejich členové a sportovci, protože v případě, že se sami obrátí na soud, nutí vnější prvek zasáhnout do vnitřních záležitostí samotných spolků.

Ve sportu handicapovaných se již dlouhá léta vede spor mezi dvěma občanskými sdruženími. Je to spor svazu pro sportovce s tělesným handicapem a nejsvrchovanější instituce pro sport handicapovaných v ČR Českým paralympijským výborem.

Spor začal aktem pro vyprovokování změn v českém paralympijském hnutí. Tento akt byl pravděpodobně proveden s formální chybou a ta způsobila (spolu s napjatými osobními vztahy mezi aktéry), že Český svaz tělesně postižených sportovců se octnul mimo struktury Českého paralympijského výboru. V tu chvíli se ČSTPS obrátil na soudní systém České republiky s žádostí o určení, zda jsou členy nebo ne. Kaskádou žalob a odvolání se tento spor dostal až před Ústavní soud a zase zpět k soudu první instance. Spor o určení členství trval 7 let.

Soudy celou dobu řešily otázku, zda mají možnost zasahovat do vnitřních záležitostí občanských sdružení a zda určení, jestli rozhodnutí nějakého orgánu sportovní organizace je nebo není platným právním aktem, je zásahem do spolkové autonomie nebo ne. Sedmiletý spor vlastně řešil výklad jednoho odstavce paragrafu! Konkrétně odstavce 1 paragrafu 15 zákona č.83/1990 Sb. o občanských sdruženích.

Konečným výsledkem maratonu soudních jednání bylo, že Český svaz tělesně postižených je členem ČPV, protože předseda překročil kompetence, které mu byly svěřeny, a svým neuváženým jednáním učinil neplatný právní akt vystoupení. Pokud vystoupení, nebylo právoplatné, ČSTPS byl a stále je členem Českého paralympijského výboru.

Spor způsobil, že ČSTPS byl na dlouhou dobu odepřen přístup k velké části státních dotací od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, protože tyto finanční prostředky se přidělují jen jednou cestou a ta je podmíněna členstvím v Českém paralympijském výboru. Je možné, že díky sporu a všem situacím a komplikacím, které přinesl, se systém dotací změní, jak bylo naznačeno při jednání petičního výboru, finance by se mohly přidělovat národním sportovním svazům přímo. Ale pokud se něco takového uskuteční, bude to ještě asi „běh na dlouhou trať“ a není se ani čemu divit, takové rozhodování není jednoduché a změnu by asi přineslo celé oblasti, možná i všem spolkům.

Situace mezi ČSTPS a ČPV dala vzniknout petici, která se projednávala v Petičním výboru Poslanecké sněmovny České republiky, a díky ní bylo Národním kontrolním úřadem provedeno šetření dotací MŠMT na sport handicapovaných. To sice není, zásah do spolkové autonomie, ale ukazuje, jaká je síla sportu, že případné spory mezi dvěma sportovními organizacemi nelze podcenit.

Do sporu se vložil i Mezinárodní paralympijský výbor, který rozhodoval ze své pozice nejsvrchovanější organizace v této oblasti. Kvůli sporu mezi dvěma sportovními organizacemi dočasně suspendoval Českou republiku z členství v něm, což jednak ohrozilo

účast sportovců na Letních paralympijských hrách v Londýně 2012 a také přineslo ne moc slavné prvenství pro naši zemi, protože v dosavadní historii IPC je to poprvé, co z něj byla nějaká země vyloučena, byť dočasně, z důvodu občanskoprávního sporu. Doposud se tak stalo jen třikrát a to z důvodů mnohem závažnějších - kvůli omezování základních lidských práv a rasismu. Ale pomohlo to, zúčastnění se na členství i přístupu k financím dohodly, aby sportovci mohli do Londýna odjet.

Je vidět, že soudy za mnoho let nesvedly to, co dokázala sportovní organizace, která byla k rozhodování v této věci nejpovolnější, za jediný rok, když se odhodlala k ráznému kroku. Sice ještě nejsou všechny sporné záležitosti vyřešeny ke spokojenosti všech, ale stěžejní problémy jsou zažehnány.

K celé věci se vyjadřovala média, politici, známé osobnosti, přineslo to jen zmatky, velice nepříjemné situace všem zúčastněným, zvláště pak sportovcům a pravděpodobně žádné změny, jejichž vyvolání bylo cílem onoho nešťastného aktu vystoupení, nebudou v dohledné době nastoleny.

Dle mého soudu byla v celé této kauze podceněna jedna věc: ČSTPS si pozdě uvědomil, jak velký mělo konání jeho předsedy J. Nevrkly dopad, protože až u soudu argumentoval tím, že předseda nemohl oznámit vystoupení, když k němu nebyl zmocněn. A byl to on, kdo soudní spor vyvolal. Kdyby si to přiznali dříve, mohli se s Českým paralympijským výborem pokusit o dohodu o odvolání vystoupení z důvodu vnitřního pochybení a snažit se nastolit kýžené změny jinou cestou.

Vždyť stížnost Martina Němce vybízela k prošetření jednání Jana Nevrkly. Ta byla tím nejlepším, co se z mého úhlu pohledu, v danou chvíli udělalo, protože se dožadovala interního řešení a to je přece podstata spolkové autonomie. Stejně se vyjádřil i tehdejší náměstek ministryně MŠMT pan Ing. Karel Hrdý ve svém veřejném stanovisku (2005): „Jakékoli nedostatky, nepřesnosti, neshody a další negativní vzájemné vztahy je nutno řešit jako interní záležitost podle vlastních stanov. Jedním a pozitivním řešením je vzájemná dohoda mezi občanskými sdruženími v dané oblasti. Dalším, ale bohužel konečným řešením je soudní projednání této problematiky.“ Bohužel přínos stížnosti pro danou kolizi nebyl doceněn.

Je stále otázkou, zda se subjekty, které se neumí chovat dle zásad občanských sdružení, mohou práv těchto spolků domáhat.

3. SOUHRN

Diplomová bakalářská práce se zabývá problematikou autonomie sportovních organizací a dokládá ji na průběhu sporu dvou občanských sdružení. Zachycuje, jak je obtížné rozhodovat míře o nezávislosti subjektu, jehož volnost je žádoucí, ale zároveň dopad jeho činnosti je natolik významný, že je nutné mít možnost ovlivnit jej.

V úvodní teoretické části definuje pojmy, vztahy, principy sportu nepostižených i sportu postižených. Důraz je kladen na pochopení sportovní autonomie a fungování občanských sdružení

V druhé části, také teoretické, jsou definovány cíle práce a metodika jejich dosahování.

Praktická část je zaměřená na práci s dokumenty, na analýzu, syntézu poznatků z nich, popis událostí a proměnlivosti přístupů, dedukování nevyřčeného.

Závěry uvedené na konci práce jsou výsledkem podrobného zkoumání dostupných informací a jejich syntézy. Dává i podněty k dalšímu zamyšlení.

7. SUMMARY

The diploma thesis deals with the issue of autonomy of sports organizations and demonstrates it on a dispute over two civic associations. It shows how difficult it is to decide on the degree of independence of the entity whose freedom is desirable, but the impact of his work is so significant that it is necessary to be able to influence it.

The theoretical part defines the concepts, relationships, principles of sport of non-disabled and aslo disabled persons. Emphasis is placed on understanding the sports autonomy and functioning of civil associations.

In the second part, a theoretical too, aims and methods of their achievement are defineated.

The practical part is focused on working with documents, for analysis, synthesis informations, a description of the events and the variability of approaches, deduction of unsaid.

The conclusions at the end of the work are the result of a detailed review of the available information and its synthesis. It gives also subject to further consideration.

8. SEZNAM ZKRATEK

CPISRA	Mezinárodní rekreační a sportovní asociace pro spasticky postižené
ČATHS	Česká asociace tělesně handicapovaných sportovců
ČFSH	Česká federace Spastic Handicap
ČHSO	České hnutí speciálních olympiád
č.j.	číslo jednací
ČPT	Český paralympijský tým
ČPV	Český paralympijský výbor
ČR	Česká republika
ČSMPS	Český svaz mentálně postižených sportovců
ČSNS	Český svaz neslyšících sportovců
ČSTPS	Český svaz tělesně postižených sportovců
ČSTV	Český svaz tělesné výchovy a sportu
ČSVPS	Český svaz vnitřně postižených sportovců
ČSZPS	Český svaz zrakově postižených sportovců
ČTK	Česká tisková kancelář
ČUS	Česká unie sportu
ESD	Evropský soudní dvůr
EU	Evropská unie
IBSA	Mezinárodní federace pro sport nevidomých
ICSD	Mezinárodní deaflympijský výbor
IDC	Mezinárodní deaflympijský výbor
INAS-FID	Mezinárodní sportovní federace pro osoby s postižením intelektu
IOC	Mezinárodní olympijský výbor
IPC	Mezinárodní paralympijský výbor
IQ	Intelligenční kvocient
IWAS	Mezinárodní federace pro tělesně postižené
LPH	Letní paralympijské hry
LZPS	Listina základních práv a svobod
ME	Mistrovství Evropy
MS	Mistrovství světa
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

MV ČR	Ministerstvo vnitra České republiky
o.s.	Občanské sdružení
o.s.ř.	Občanský soudní řád
PH	Paralympijské hry
PV PSP ČR	Petiční výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky
STZP	Svaz tělesně a zrakově postižených sportovců
UZPS	Unie zdravotně postižených sportovců
VG	Výkonné grémium
VS	Výbor svazu
VSS	Výbor svazu schvaluje
WADA	Světová antidopingová agentura
ZPS	Zdravotně postižení sportovci

9. REFERENČNÍ SEZNAM

Monografie:

- Carpenter, K., Chizziola, P., Haindlová, M., Hamerník, P., Kohout, D., Králík, M., Kučera, V., Kuklík, J., Radostová, K., & Sup, M. (2012). *Sportovní právo*. Praha: Auditorium.
- Hamerník, P. (2004). *Sportovní právo s mezinárodním prvkem*. Praha: Auditorium.

Judikatura, judikáty, právní předpisy:

- Bílková, J.; David, L. & Podivínová, M. *Přehled judikatury. Soudní ochrana člena spolku, církve a politické strany*. (2012), Praha: Wolters Kluwer ČR, a.s.
- Hartmanová, H. (2007). *Žaloba na přezkoumání rozhodnutí Českého paralympijského výboru*. Praha: Český svaz tělesně postižených sportovců
- Nález Ústavního soudu č.j. III. ÚS 2542/07. (2009). *Český svaz tělesně postižených sportovců vs. Český paralympijský výbor*.
- Rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 30 Co 137/2006-71. (2006). *Český svaz tělesně postižených sportovců vs. Český paralympijský výbor*.
- Rozsudek Městského soudu v Praze č.j. 30 Co 137/2006-104. (2010). *Český svaz tělesně postižených sportovců vs. Český paralympijský výbor*.
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 28 Cdo 2948/2006. (2007). *Český svaz tělesně postižených sportovců vs. Český paralympijský výbor*
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 28 Cdo 1919/2009. (2009). *Český svaz tělesně postižených sportovců vs. Český paralympijský výbor*.
- Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky č.j. 28 Cdo 4162/2010. (2010). *Český svaz tělesně postižených sportovců vs. Český paralympijský výbor*.
- Rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 6 č.j. 14 C 14/2005-40. (2005). *Český svaz tělesně postižených sportovců vs. Český paralympijský výbor*.
- Usnesení Městského soudu v Praze č.j. 22 Co 581/2011-61. (2011). *Český svaz tělesně postižených sportovců vs. Český paralympijský výbor*.

- Usnesení Obvodního soudu pro Prahu 6 č.j. 68 Co 171/2010. (2010). *Český svaz tělesně postižených sportovců vs. Český paralympijský výbor.*
- Ústavní zákon č. 1/1993 Sb. Ústava České republiky
- Ústavní zákon č. 2/1993 Sb. Listina základních práv a svobod
- Zákon č. 40/1964 Sb. občanský zákoník ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 83/1990 Sb. o sdružování občanů ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník
- Zákon č. 99/1963 Sb. občanský soudní řád ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 115/2001 Sb. o podpoře sportu ve znění pozdějších předpisů

Oficiální dokumenty ČR a EU:

- *Analýza financování sportu v České republice.* (2009). Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: <http://www.msmt.cz/sport/analyza-financovani-sportu-v-ceske-republice>.
- *Bílá kniha sportu.* (2007). Brusel: Komise Evropských společenství. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: <http://www.msmt.cz/sport/bila-kniha-o-sportu>.
- *Evropská charta sportu.* (1992). Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: <http://www.msmt.cz/sport/evropska-charta-sportu>.
- *Koncepce státní podpory sportu v České republice.* (2011). Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, Český olympijský výbor. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: <http://www.msmt.cz/file/15050>.
- *Olympijská charta.* (2007). Mezinárodní olympijský výbor. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.olympic.cz/public/img/dokumenty/olympijska_charta.doc.
- *Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod.* (1950). Štrasburk: Evropský soud pro lidská práva. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: http://www.echr.coe.int/Documents/Convention_CES.pdf.

Oficiální dokumenty jiné:

- Buzková, P. (2005). Veřejné sdělení *Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k problematice zdravotně postižených sportovců v ČR v roce 2005*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: <http://www.msmt.cz/sport/verejne-sdeleni-ministerstva-skolstvi-mladeze-a-telovychovy-k-problematice-telesne-postizenych-sportovcu-v-cr-v-roce-2005>.
- Hrdý, K. (2005). *Veřejné stanovisko Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k problematice zdravotně postižených sportovců v České republice*. Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy 4R.
- Šplíchal, J. (n.d.). *Občanské sdružení Jak je založit, jak je provozovat a čeho se vyvarovat. aneb Desatero pro občany*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.mvcr.cz/soubor/manual-sdruzeni-pdf.aspx.
- *Stanovy Českého paralympijského výboru*. (2005). Praha: Český paralympijský výbor.
- *Stanovy Českého svazu tělesně postižených sportovců*. (1998). Praha: Český svaz tělesně postižených sportovců. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.cstps.cz.
- *Usnesení č. 46 PV*. (2011). Praha: Petiční výbor Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: <http://www.psp.cz/sqw/text/text2.sqw?idd=70050>.
- *Tabulka MŠMT finančních prostředků pro sportovní reprezentaci ZPS*. (2006). Praha: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: http://www.msmt.cz/files/TVS/Sport/2006/REPRE_Tab3_DOTACE_ZPS_2006.xls.

Diplomové a seminární práce:

- Havlíková, K. (2009). *Školní vzdělávací program Základní školy speciální Jihlava*. Brno: Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra speciální pedagogiky. Diplomová práce magisterská (69 s.), vedoucí diplomové práce Prof. PhDr. Marie Vítková, CSc. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: http://is.muni.cz/th/319140/pedf_m/DP-konec.doc.
- Hrabínová, P. (2011). *Harmonizace komunitárního sportovního práva a její*

Důsledky. Postoj Evropské unie ke sportu. Praha: Metropolitní univerzita Praha. Katedra Mezinárodních vztahů. Diplomová práce bakalářská (63s.), vedoucí diplomové práce Mgr. Viktor Šmejkal.

- Nogolová, A. (2009). *Využívání sportovně-rekreačních ploch pro osoby se zdravotním postižením na území města Olomouce.* Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta, Katedra geografie. Diplomová práce bakalářská (53 s.), vedoucí diplomové práce Mgr. Petr Šimáček. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: http://geography.upol.cz/soubory/studium/bp/2010-geo/2010_Nogolova.pdf.
- Novotný, J. (n.d.), *Vývoj financování sportovních klubů.* Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, Fakulta podnikohospodářská, Katedra podnikové ekonomiky. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: http://nb.vse.cz/~sport/novotny_vyvoj_financovani_sport_klubu.pdf.
- Vrbecký, A. (2011). *Právní úpravy problematiky dopingu ve vybraných zemích EU.* Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sportovních studií, Katedra atletiky, plavání a sportů v přírodě. Diplomová práce magisterská (95 s.), vedoucí diplomové práce PhDr. Jan Cacek, Ph.D. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: http://is.muni.cz/th/176242/fsps_m/DP_1.pdf.

Internetové zdroje:

- ČTK. (2011). *Tahanice o sport handicapovaných nekončí navzdory formálnímu spojení.* Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: http://oh.idnes.cz/tahanice-o-sport-handicapovanych-nekonci-navzdory-formalnimu-spojeni-1z4-/sport_oh.aspx?c=A111011_171142_sport_oh_jok.
- Janák, J. (2012). 85559. *Státní zásahy do autonomie sportovních organizací.* Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: <http://www.epravo.cz/top/clanky/statni-zasahy-do-autonomie-sportovnich-organizaci-85559.html>.
- Kudláček, M. (2009). *Historie. Paralympijské hry.* Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: <http://www.apa.upol.cz/web/index.php/sporty-tp/historie.html>.
- Lukeš, P. (2011). *Český paralympijský výbor přijal ČSTPS za svého člena.* Praha: Český paralympijský výbor. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.paralympic.cz.
- Nevrkla, J.(2004). *Vyjádření ČSTPS k pořadí Paralympionika roku.* Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.cstps.cz.

- Volejník, V.(2006). *Jednotná pravidla ČPV k zajištění sportovní reprezentace*. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: <http://isport.blesk.cz/clanek/system-nezarazeno/1589/jednotna-pravidla-cpv-k-zajisteni-sportovni-reprezentace.html>.
- *Sir Ludwig Guttmann and his legacy*. (2011). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.mandevillelegacy.org.uk
- *Zimní deaflympiáda 2011*. (2011). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.sportency.sk/encyclopedy/?q=content/zimn%C3%A1-deaflympi%C3%A1da-2011.
- Oficiální stránky CPISRA. (2013). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.cpisra.org.za.
- Oficiální stránky ČATHS. (2013). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.caths.cz.
- Oficiální stránky ČPV. (2013). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.paralympic.cz.
- Oficiální stránky ČSFH. (2013). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.spastic.cz.
- Oficiální stránky ČSMPS. (2013). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.csmps.cz.
- Oficiální stránky ČSNS. (2013). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.sport-nevidomyh.cz.
- Oficiální stránky ČSTPS. (2013). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.cstps.cz.
- Oficiální stránky IBSA. (2013). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.ibsa-sports.org.
- Oficiální stránky ICSD. (2013). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.deaflympics.com.
- Oficiální stránky INAS-FID. (2013). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.inas.org.
- Oficiální stránky IPC. (2013). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.paralympic.org.
- Oficiální stránky IWAS. (2013). Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: www.iwasf.com.

Jiné dokumenty:

- Volejník, V. (2010). *Otevřený dopis k petici některých handicapovaných sportovců*. Praha: Český paralympijský výbor. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: http://www.spastic.cz/cz/download/20101114_RR_Reakce_na_petici_sportovcu_CSTPS.pdf.
- *Školení trenérů Odborná část plavání*. (2007). Ostrava. Retrieved 15.5.2013 from World Wide Web: <http://proplnyzivot.osu.cz/test/soubory/plavani.pdf>.